

JAARVERSLAG

2023

Vuurtoren

Museum Kaap Skil

Oudheidkamer

Ecomare

BIJZONDERE MOMENTEN

Op pagina 8 en 9 staan de bijzondere momenten van 2023 waaronder Koninklijk bezoek

DIRECTIE VERSLAG

In 2023 ontvingen we op de vier locaties bij elkaar een recordaantal bezoekers.
Zie pagina 17.

TOEKOMST VISIE

De toekomstvisie van Ecomare, Museum Kaap Skil, Vuurtoren en Oudheidkamer worden toegelicht.
Zie pagina 36 t/m 38.

BEZOEKERS AANTALLEN

Wist je dat er in 2023 in Ecomare 271.030 bezoekers waren? In Museum Kaap Skil waren het er 90.051, bij de Vuurtoren 91.184 en in de Oudheidkamer 5415.

INHOUD

- 1. Algemene informatie
- 2. Woord vooraf
- 3. Bijzondere momenten in 2023
- 4. Stichting Texels Museum

- 4.1 Missie
- 4.2 Pijlers 2021–2025
- 4.3 Visie en doelen Ecomare
- 4.4 Visie en doelen Museum Kaap Skil
- 4.5 Visie en doelen Vuurtoren Texel
- 4.6 Visie en doelen Oudheidkamer

- 5. Verslag Raad van Toezicht
- 6. Wetenschappelijke Adviesraad
- 7. Directieverslag

- 7.1 Aantallen bezoekers
- 7.2 Financiële resultaten
 - 7.2.1 Entreeopbrengsten
 - 7.2.2 Brutowinst restaurant en winkels
 - 7.2.3 Inkomsten uit fondsenwerving
- 7.3 Lasten
 - 7.3.1 Personeelskosten
 - 7.3.2 Huisvestingskosten
- 7.4 Continuïteitsreserve
- 7.5 Financiële ratio's
- 7.6 Niet-financiële resultaten
 - 7.6.1 Online en offline media
 - 7.6.2 Uitbreiding collectie
 - 7.6.3 Levende have
 - 7.6.4 Excursies en activiteiten
 - 7.6.5 Organisatie
 - 7.6.6 Veiligheid en integriteit
 - 7.6.7 Governance Code Cultuur
 - 7.6.8 Klachtenregeling
 - 7.6.9 Samenwerkingsverbanden
 - 7.6.10 MVO-beleid

- 8. Toekomstvisie STM
 - 8.1 Bezoeker centraal
 - 8.2 Dierenwelzijn
 - 8.3 Collectie

9. Jaarrekening 2023

Overige gegevens

Bijlagen

ALGEMENE INFORMATIE

STICHTING TEXELS MUSEUM JAARVERSLAG & JAARREKENING 2023

Dit jaarverslag bevat het financiële verslag en een beschrijving van de activiteiten van Stichting Texels Museum (STM) van 2023. De stichting is notarieel opgericht op 1 januari 1957 en is gevestigd op Texel, Ruijslaan 92, 1796 AZ te De Koog. De stichting bestaat uit Ecomare, Vuurtoren Texel, Museum Kaap Skil en Oudheidkamer. De stichting voldoet aan de kwaliteitscriteria van het CBF, bezit de Erkenning voor goede doelen in Nederland en heeft de culturele ANBI-status. Ook onderschrijft Stichting Texels Museum de Governance Code Cultuur en leeft zij de 'Regeling Beloning Directeuren van Goede Doelen' na.

Ecomare, Museum Kaap Skil, Vuurtoren Texel en Oudheidkamer werken samen onder de vlag van Stichting Texels Museum. De vier musea hebben elk een eigen identiteit, doelstelling en collectieprofiel, en vinden elkaar in een facilitaire organisatie met een directie en gezamenlijke begroting onder toezicht van een Raad van Toezicht.

OPDRACHT

Bijgaand rapport omvat de jaarrekening 2023 van Stichting Texels Museum, statutair gevestigd te Texel, bestaande uit het bestuursverslag, de jaarrekening en bijlagen. NBC Eelman & Partners B.V. te Den Burg heeft de jaarrekening opgesteld. Door BDO Audit & Assurance B.V. te Utrecht is een controleverklaring afgegeven, welke is toegevoegd aan het einde van de jaarrekening.

WOORD VOORAF

Graag wil ik dit voorwoord beginnen met een woord van dank aan alle vrijwilligers, medewerkers, Raad van Toezicht en ondernemingsraad van Stichting Texels Museum voor hun inzet en bijdrage aan een succesvol 2023. Er gebeurt veel in de wereld om ons heen en berichten over oorlog en klimaatverandering stemmen ons niet altijd vrolijk. Des te fijner is het dat we als Stichting Texels Museum in 2023 een record-aantal bezoekers hebben ontvangen en laten kennismaken met onze missie 'mensen verbinden met natuur en cultuur om samen een mooiere wereld te maken'.

Sinds november 2022 is de Jurk te zien in de tentoonstelling Vondsten uit het Palmhoutwrak bij Museum Kaap Skil. In het voorjaar van 2023 werd de documentaire 'de Jurk en het Scheepswrak' op NTR vertoond. Mede dankzij deze serie werd de tentoonstelling bekend bij het grote publiek en bezochten maar liefst 90.000 mensen het museum. Ook het bezoek van het koninklijk paar was zeer welkom. Het zorgde voor veel aanloop en media-aandacht.

De andere locaties van Stichting Texels Museum deden het eveneens goed. Bij Ecomare openden we de tijdelijke tentoonstelling Doggerland en we organiseerden voor de eerste keer de Seal Rescue Conference waarbij bijna alle Europese zeehondenopvangcentra vertegenwoordigd waren. Daarnaast kregen de kantoren een opknapbeurt met een nieuwe vloer en kozijnen. De vrijwilligers van de Oudheidkamer vertelden onveranderd enthousiast het verhaal over het leven op het eiland in vroegere tijden, onder meer door de historische wandelingen door Den Burg. Extra blij werden we ook van de nieuwe tentoonstelling in de Vuurtoren. Deze werd voor publiek opengesteld in december en doet recht aan het bijzondere verhaal van het ontstaan van dit baken van licht.

Daarnaast ben ik trots op de aanvullende steun van Gemeente Texel. Dankzij een toezegging voor een extra financiële bijdrage om het Texelse erfgoed beter te kunnen beheren en behouden, konden we dit jaar de eerste fase van het centrale depot van STM openen. Een mijlpaal!

Als laatste wil ik graag nog twee mensen in het bijzonder bedanken; Anneke Schrama en Corina Hordijk. Gedrieën vormden wij van 2021 tot en met september 2023 het directieteam van Stichting Texels Museum en hebben wij in die periode samen veel bereikt en veel plezier gehad. Een goede basis om met elkaar de organisatie verder te leiden naar een mooie toekomst.

Marion Barth,
Directeur-bestuurder

BIJZONDERE MOMENTEN

JANUARI

- Winterlezingen bij Ecomare druk bezocht
- Gewone dolfijn op het strand gevonden
- Eerste zeepaardje in de winteropvang

FEBRUARI

- Upgrade kantoren Ecomare, nieuwe kozijnen, wanden geveerd
- Hondshaai gevonden op het strand bij de Cocksdorp
- Winkel Ecomare krijgt upgrade
- Kleine achtarm gevonden op het strand

MAART

- Lancering collectiewebsite met 514 objecten Ecomare, 109 MKS, 12 OHK en 2 Vuurtoren
- Sponsoring via adoptieschip bij Museum Kaap Skil
- Zee prik gevonden bij paal 23
- Jurk uit het Palmhoutwrak bij Khalid en Sophie
- Première documentaire De Jurk en het Scheepswrak
- Cursus strandvondsten bij Ecomare

APRIL

- Oudheidkamer opent tentoonstelling 'Tot in de puntjes verzorgd' voor tweede seizoen
- Documentaire De Jurk en het Scheepswrak uitgezonden op televisie

MEI

- Bezoek Koninklijk paar aan Museum Kaap Skil
- Diervverzorgers van Ecomare redden samen met KNRM-vrijwilligers zeehond van de Razende Bol
- Internationale prijs voor vitrines bij Museum Kaap Skil
- Sealrescue Conference georganiseerd door Ecomare
- Ecomare biedt cursus strandvondsten aan
- Zeepaardjes teruggebracht naar zee

JUNI

- Informatiebijeenkomst onderzoek scheepswrak BZN9
- Texelse scholieren exposeren bij Museum Kaap Skil met 'nieuwe Reede van Texel'

JULI

- Overdrachten van het voormalig Visserijmuseum Vlaardingen voor de collecties van Ecomare en Museum Kaap Skil
- Groot zee gras in aquarium Ecomare
- Kappa op zaal bij Museum Kaap Skil
- Oudheidkamer organiseert wederom 'Aagje' wandelingen door Den Burg
- Kruidenworkshops in de Oudheidkamer
- Haringparty bij Ecomare

AUGUSTUS

- Vuurtoren verwelkomt 55.000ste bezoeker
- Drieduizendste bezoeker voor de Oudheidkamer
- Levende bruinvis op de Hors gevonden
- Diervverzorgers brengen opgevangen doornhaai terug naar zee

SEPTEMBER

- Marion Barth algemeen directeur Stichting Texels Museum
- Oudste zeehond in vaste groep Ecomare overleden

OKTOBER

- Massastrandings zeevogels
- Ecomare krijgt zeehondendummy dankzij Rabo ClubSupport
- Opgevangen egel werpt egeltjes in opvang bij Ecomare
- Museum Kaap Skil ontvangt 80.000ste bezoeker
- Ecomare verwelkomt 250.000ste bezoeker
- Aftrap project 'Gezichten van Noord-Holland' bij Museum Kaap Skil

NOVEMBER

- Museum Kaap Skil erkend kidsproof museum
- Tentoonstelling Doggerland geopend
- Tweede kamerlid bezoekt Museum Kaap Skil

DECEMBER

- Dwergvinvis met scoliose op zaal in Zeeaquarium
- Ruim 900 beoordeelde en verpakte objecten verhuisd van opslag Rozendijk naar nieuwe depot Schilderweg
- Vuurtoren opent nieuwe vaste expositie
- Gemeente Texel verhoogt BCF voor Stichting Texels Museum voor periode 2024-2027

STICHTING TEXELS MUSEUM

Stichting Texels Museum (STM) is al sinds 1930 de drijvende kracht achter musea en tentoonstellingen op Texel.

Al ruim 90 jaar lang zet de organisatie zich in om 'liefde tot de natuur te kweken, alsmede de bekendheid met Texel, zijn geschiedenis en bevolking te bevorderen'.

Onze musea (Ecomare, Museum Kaap Skil, Oudheidkamer en de Vuurtoren) zijn plekken waar natuur, cultuur en publiek worden samengebracht. Ieder museum ligt op een unieke plek op Texel. Door onze krachten te bundelen staan we samen sterk. Vanuit goed beheerde musea kunnen we bouwen aan een sterk imago en ontwikkelen we bijzondere projecten.

UNIEKE VERDIENSTRUCTUUR

De inkomstenstructuur van STM is anders dan die van de meeste musea in Nederland. De bezoekers zorgen via de entreegelden voor 66% van het jaarlijkse budget en zijn daarmee de belangrijkste inkomstenbron. Ongeveer 14% van het STM-budget wordt bepaald door de omzet van de restaurants, winkels en overige baten. Donateurs, sponsors en andere giften bepalen 20% van het STM-budget. Opvallend is dat twee van de vier musea nauwelijks tot geen (gemeentelijke) subsidie ontvangen.

4.1 MISSIE

Onze missie is: 'Wij verbinden mensen met natuur en cultuur om samen een mooiere wereld te maken'. Door mensen te verbinden met natuur en cultuur, ontstaat er bewustwording waardoor mensen zich anders gaan gedragen. Dit heeft een positief effect op de wereld. De missie vormt de basis van waaruit de visie en de strategische doelen voor de organisatie zijn geformuleerd. Door zo veel mogelijk bezoekers te bereiken, zowel online als in onze musea, hopen we een positief effect op de wereld te hebben. Door te inspireren, stimuleren we bezoekers om de schatten voor de toekomst te behouden.

KERNWAARDEN

We werken vanuit de volgende kernwaarden: we zijn verbindend, deskundig in onze manier van werken, duurzaam in de bedrijfsvoering, betrouwbaar en inspirerend voor alle partners en organisaties die met ons werken.

4.2 PIJLERS 2021-2025

De focus voor STM ligt de komende jaren op het versterken van:

A. De organisatie

- De organisatie is financieel gezond en gericht op continuïteit.
- We werken met een goed en transparant personeels- en vrijwilligersbeleid.
- We werken gericht en aan de hand van vastgestelde doelen.
- STM neemt bij al haar keuzes verantwoordelijkheid voor mens en milieu.

B. De musea en de collectie(s)

- Ieder museum heeft een eigen gezicht en eigen doelgroepen, communicatie en educatie.
- De collecties onder beheer van STM worden publieksvriendelijk ontsloten. We werken met nieuwe invalshoeken, publieksbenaderingen en presentatievormen.
- De collecties onder beheer van STM presenteren en beheren we in de juiste omstandigheden en worden ontsloten conform nationale en internationale richtlijnen omtrent collectiebeheer.

C. De positie van STM op Texel en daarbuiten

- We vormen een belangrijk onderdeel van de Texelse samenleving.
- We zijn ons bewust van het (inter)nationale landschap waarin we ons begeven.
- Naast deze overkoepelende doelen van STM zijn per museum/locatie voor de periode 2021-2025 eigen doelen geformuleerd. Elk museum heeft een eigen visiedocument waarin deze koers verder wordt omschreven. Hiernaast zijn deze kort weergegeven.

Oudheidkamer
Den Buijs TEXEL

ecomare
NATUURMUSEUM & ZEEHONDENOPVANG TEXEL

MUSEUM
KAAP SKIL
Texel in de wereldzeeën

4.3 VISIE EN DOELEN ECOMARE

De visie van Ecomare is: 'We brengen mensen dichtbij de natuur van kust en zee. We laten ze begrijpen dat natuurlijke rijkdommen kwetsbaar zijn. We nodigen uit bij te dragen aan de bescherming ervan. Hierdoor voelen zij zich onderdeel van het ecosysteem'.

DOELEN ECOMARE

- We ontvangen publiek in een goed onderhouden en georganiseerde omgeving.
- Bezoekers krijgen tijdens hun bezoek een totaalverhaal mee (leefomgeving zee, ecosysteem, veranderingen in het gebied, oplossingen).
- Ecomare zet zich actief in voor de opvang van zeehonden en zeevogels. We stellen de dierenopvang continue bij naar aanleiding van de laatste inzichten en richtlijnen.

4.4 VISIE EN DOELEN MUSEUM KAAP SKIL

De visie van Museum Kaap Skil is: 'We laten mensen de wereldverhalen van zee ervaren. Hierdoor zien zij hoe de Reede eeuwenlang een hoofdrol speelde in de geschiedenis van Texel en Nederland. We plaatsen Texel in het middelpunt van de wereld'.

DOELEN MUSEUM KAAP SKIL

- We maken een nieuw plan voor tentoonstellingen.
- Ter versterking van het verhaal van Museum Kaap Skil creëren we ook buiten het museum 'touchpoints' voor bezoekers.
- Totaalverhaal MKS: er wordt een nieuwe educatieve programmering ontwikkeld die aansluit op de koers.

4.5 VISIE EN DOELEN VUURTOREN

De visie van de Vuurtoren is als volgt vastgesteld: 'We dagen mensen uit om een avontuurlijke klim door de tijd te maken, met als hoogtepunt een blik over zee en het eiland. Na deze ervaring zien ze de toren als een baken dat houvast geeft in alle tijden'.

DOELEN VUURTOREN

- Het verhaal van de toren én het uitzichtpunt vormen een sterke bezoekersbeleving.
- De vaste presentatie wordt aangepast.
- Vuurtoren Texel gaat een (avontuurlijke) programmering buiten de standaard bezoektijden aanbieden.
- Vuurtoren voorbereiden/onderzoek op de toekomst voor de volgende beleidsperiode.

4.6 VISIE EN DOELEN OUDHEIDKAMER

Bij de Oudheidkamer is de visie: 'We nodigen mensen uit om binnen te kijken bij Texelaars van vroeger en nu. Verhalen uit het dagelijkse leven verbinden eilanders en niet-eilanders met elkaar'.

DOELEN OUDHEIDKAMER TEXEL

- We willen onderzoeken of en hoe het museum een herinrichting kan krijgen.
- We verzamelen, bewaren, documenteren, presenteren materieel en immaterieel erfgoed van de gemeenschap Texel.
- Oudheidkamer Texel bereidt zich voor op de toekomst.

VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT

De Raad van Toezicht (RvT) houdt toezicht op het functioneren en het beleid van de directie en fungeert als werkgever van de directeur-bestuurder. De RvT houdt toezicht op de algemene gang van zaken bij Stichting Texels Museum en stelt de begroting, jaarrekening en beleidsplannen van STM vast. De leden van de RvT hebben inzicht en ervaring op bestuurlijk, organisatorisch, financieel, commercieel en/of juridisch gebied en kunnen op grond daarvan als klankbord fungeren voor de directie. De leden stellen zich onvoorwaardelijk achter de doelstelling van STM en beoefenen geen andere functies die als belangenverstrengeling kunnen worden aangemerkt. Er is in 2023 bij geen van de leden van de directie of van de RvT sprake geweest van een tegenstrijdig belang. De leden van de RvT ontvangen per kalenderjaar een vaste onkostenvergoeding. Deze bedroeg in 2023 € 1.900,-.

GOVERNANCE

Stichting Texels Museum past in haar organisatie de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur 2019 toe. Daarnaast zijn de Ethische code voor Musea, de Fair Practice Code en de Code Diversiteit en Inclusie van toepassing. STM is daarnaast een goede-doelenorganisatie zoals beschreven in het reglement "CBF-erkenning Goededoelenorganisaties". Zij leeft de regeling Beloning directeuren van goededoelenorganisaties na.

STM heeft in haar statuten de functie 'toezicht houden' (vaststellen of goedkeuren van plannen en het kritisch volgen van de organisatie en haar resultaten) duidelijk gescheiden van het 'besturen' (de 'uitvoering' van de plannen). STM wordt bestuurd door de directie, waarop toezicht wordt gehouden door de RvT. De RvT heeft uit haar midden een auditcommissie ingesteld die onder meer toezicht houdt op de financiële gang van zaken en de verslaggeving daarvan. De remuneratiecommissie vult de werkgeversrol van de RvT in.

SAMENSTELLING RAAD VAN TOEZICHT

Solveig Rip heeft op eigen initiatief haar lidmaatschap van de RvT met ingang van 1 juni 2023 beëindigd. De RvT is Solveig zeer erkentelijk voor de bijdrage die zij heeft geleverd in de achterliggende periode. Die is voor de stichting en de RvT van grote waarde geweest.

Erwin Capitain is met ingang van 1 september 2023 benoemd als lid van de RvT. Hij is ook toegetreden tot de auditcommissie. De RvT is blij met de komst van Erwin en zij kijkt uit naar een langjarige en prettige samenwerking.

De RvT zal in de eerste helft van 2024 een nieuw lid werven in verband met het vertrek van Fedde Koster wegens het bereiken van de maximale zittingsduur. Fedde was benoemd tot 27 november 2023. Om de continuïteit te waarborgen is afgesproken dat Fedde tot 1 juli 2024 aan zal blijven als lid van de RvT.

In 2023 was daarmee de samenstelling van de RvT als volgt:

De heer F. Koster (Fedde), voorzitter auditcommissie, benoemd tot 27 november 2023 (verlengd tot 1 juli 2024)

Financiën

Andere functies:

- Lid beleggingsadviescommissie Nationale Monumenten Organisatie
- Penningmeester JP Kuijperfonds
- Penningmeester Stichting Texels Welzijn
- Bestuurslid Adviesraad Sociaal Domein Gemeente Texel

Mevrouw S. B. Rip (Solveig), benoemd per 1 juli 2020 tot 1 juli 2024 (afgetreden 1 juni 2023)

Juridische zaken, governance

Andere functies:

- Vertrouwenspersoon N.V. De Krim

De heer C. E. Schouten (Casper), lid auditcommissie, en vanaf 5 december 2022 voorzitter, benoemd per 1 juli 2020 tot 1 juli 2024

Financiën, juridische zaken

Andere functies:

- Zakelijk mediator, ReulingSchutte, Amsterdam
- Voorzitter Raad van Commissarissen van Cazas Wonen, Woerden

De heer C.W.H. Honkoop (Cor), benoemd per 5 december 2022 tot 5 december 2026

Marketing & commerciële zaken

Andere functies:

- Zelfstandig adviseur bij Craft Beer Business Consultancy & Concepts
- Directeur Derde Kwartaal B.V.

Mevrouw A.J.M.Q. Smid (Tanja), benoemd per 5 december 2022 tot 5 december 2026

Personeel & Organisatie

Andere functies:

- Mede-eigenaar/adviseur bij Duende Ontwikkeling en Advies
- Associé bij GITP HR Advies Bureau

De heer E.R. Capitain (Erwin), benoemd per 1 september 2023 tot 1 september 2027

Financiën

Andere functies:

- Lid Raad van Commissarissen Mosadex Holding BV
- Lid Raad van Toezicht Pensioenfonds Wolters Kluwer
- Lid bestuur Stichting kenniscentrum NR Governance
- Lid Raad van Toezicht Huis van Tante Jans
- Lid bestuur Stichting Vrienden EUROCLIO
- Lid bestuur Stichting 't Walvisvaarders Huisje

SAMENSTELLING DIRECTIE

Omdat Anneke Schrama, een van de drie directeuren, eerder al had aangekondigd dat zij in verband met haar pensionering STM aan het eind van 2023 zou gaan verlaten, heeft de RvT zich beraden op de invulling van de directie na het vertrek van Anneke.

Binnen de RvT bestond grote tevredenheid over de manier waarop de 'driekoppige directie' de organisatie de afgelopen jaren heeft geleid. Gezien de grootte van de organisatie en het takenpakket van de directie en mede gelet op de strategie en het beleidsplan voor de komende jaren, heeft de RvT echter besloten, in goed overleg met de drie zittende directieleden, terug te gaan naar het model van een éénhoofdige directie, waarbij één persoon de directietaken en -verantwoordelijkheden op zich neemt. Dit geeft ook meer duidelijkheid over wie waarvoor verantwoordelijk is en waar de medewerkers terecht kunnen.

De ondernemingsraad is in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over dit besluit en heeft hierover positief geadviseerd. In de zomer van 2023 is de vacature voor een nieuwe eenhoofdige directie intern opengesteld. De RvT is in deze wervingsprocedure begeleid door een externe deskundige. De procedure heeft geleid tot de benoeming van Marion Barth als directeur van STM, met ingang van 1 oktober 2023. De RvT is vol vertrouwen dat Marion in de komende periode in staat zal zijn om in haar nieuwe rol een goede en waardevolle bijdrage aan het succes van STM te leveren.

De RvT heeft in goed overleg met Corina Hordijk afspraken gemaakt over het beëindigen van haar dienstverband. Op 21 september 2023 is samen met alle collega's afscheid van Corina genomen.

De RvT is Corina en Anneke dankbaar voor al hun inspanningen en de geleverde bijdragen.

VERGADERINGEN RvT

Naast de verschillende vaste onderwerpen (begroting, jaarstukken en voortgang bedrijfsvoering) heeft de RvT in haar vergaderingen bijzondere aandacht besteed aan de doelen van STM in 2023, de strategie voor de komende jaren, het opzetten van een eigen depot, het project Ecomare Mooier, het rooster van aftreden van de leden van de RvT en de ontwikkeling van de bezoekersaantallen.

De medewerkers en vrijwilligers van STM hebben andermaal laten zien dat zij beschikken over veel creativiteit, improvisatie- en doorzettingsvermogen en dat zij de organisatie een warm hart toedragen. De RvT wil alle medewerkers en vrijwilligers bij deze graag bedanken voor de getoonde inzet. Zonder hen geen Stichting Texels Museum.

Casper Schouten

Cor Honkoop

Fedde Koster

Tanja Smid

Erwin Capitain

WETENSCHAPPELIJKE ADVIESRAAD

Stichting Texels Museum heeft een onafhankelijke Wetenschappelijk Adviesraad (WAR) die gevraagd en ongevraagd advies geeft aan de directie rondom de werkterreinen van de stichting en de voor haar relevante maatschappelijke ontwikkelingen.

De Adviesraad richt haar adviezen primair aan de directie van STM en daarnaast in voorkomende gevallen ook aan andere geledingen binnen de organisatie. Ze reflecteert eveneens op het STM-beleid als het gaat om de wetenschappelijke onderbouwing van de meest relevante werkterreinen. De wetenschappers in de WAR vullen elkaar aan in expertise en werkterrein.

De WAR bestaat uit:

- Peter Reijnders (voorzitter) – bioloog, zeezoogdieren-expert
- Jeroen ter Brugge – archeoloog, conservator maritieme collecties Rijksmuseum
- Kees Camphuysen – marien ecooloog
- Hendrik-Jan Roest – veterinaire microbioloog
- Menno Welling – manager master & heritage lab Reinwardt Academy

Van v.l.n.r. Peter Reijnders, Jeroen ter Brugge, Menno Welling, Hendrik-Jan Roest, Kees Camphuysen.

DIRECTIEVERSLAG

7.1 AANTALLEN BEZOEKERS

Het jaar 2023 is voor Stichting Texels Museum heel succesvol verlopen. De begroting was gebaseerd op relatief bescheiden verwachtingen, die ruimschoots overtroffen zijn. Museum Kaap Skil spande de kroon met een recordaantal van 90.051 bezoekers. Maar ook de andere musea van de stichting trokken meer bezoekers dan verwacht. Museum Kaap Skil heeft, vooral door de documentaire 'De Jurk en het Scheepswrak' landelijke bekendheid gekregen. Bezoekers wilden dat wonder van een eeuwenlang in zee bewaard gebleven zijden jurk met eigen ogen zien! Uit de reacties op sociale media en in het gastenboek blijkt dat deze mensen niet teleurgesteld waren na hun bezoek: iedereen is lovend over de Jurk, de andere vondsten uit het Palmhoutwrak en de tentoonstelling waarin ze worden gepresenteerd.

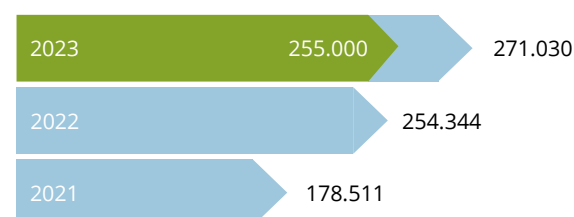
De Oudheidkamer trok met een aantal van 5.415 een vijfde meer bezoekers dan verwacht. De vuurtoren werd afgelopen jaar door 91.184 mensen beklommen. Ruim boven begroot, ondanks een sluiting van enkele weken waarin de toren werd geschilderd en opnieuw ingericht. Ecomare mocht 271.030 bezoekers verwelkomen. Ook dit aantal was ruim boven de verwachting en meer dan de afgelopen jaren.

Een bezoek aan de musea van STM is voor inwoners van Texel gratis. Het enige wat daarvoor vereist is, is een Texelse museumpas. Deze is heel eenvoudig aan te vragen op de website van de gemeente. Daarnaast geldt de landelijke Museumkaart bij Museum Kaap Skil en de Oudheidkamer.

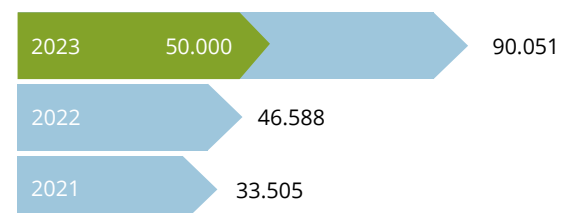
Het totaal begrote aantal bezoekers was 394.500 en het werkelijk aantal bezoekers voor 2023 kwam uit op 457.680, wat ongeveer 16% hoger is. Vanuit de Museumvereniging wordt aangegeven dat landelijk de grotere musea het goed doen en qua aantallen weer op of boven het niveau van voor de coronapandemie zijn. De kleinere musea hebben het qua bezoekers en financieel zwaarder.

De bezoekersaantallen van 2023: ▲ *Werkelijk*
▲ *Begroot*

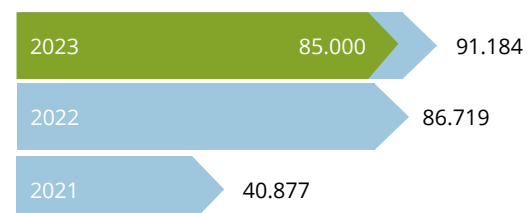
Ecomare

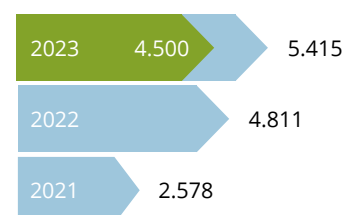
Museum Kaap Skil

Vuurtoren

Oudheidkamer

7.2 FINANCIËLE RESULTATEN

7.2.1 ENTREEOPBRENGSTEN

In 2023 is het ons gelukt om het aantal bezoekers tot een recordhoogte voor de stichting te brengen. Met 457.680 bezoekers is dit meer dan het recordjaar van 2019 (voor de uitbraak van Covid-19), het jaar waarin er 455.840 bezoekers op bezoek kwamen bij de musea. Daarnaast is het ruim meer dan de begroting van 394.500 bezoekers. De inkomsten uit ticketverkoop bedroegen in 2023 € 4.027.210. De gemiddelde entree-opbrengst per bezoeker bleef afgerond gelijk aan die van 2022 en 2021.

De inkomsten waren in 2023 zoals aangegeven hoger dan begroot. Tegelijkertijd hebben we ook minder uitgegeven dan begroot. Oorzaak hiervan is onder andere een goede kostenbeheersing, ondanks de stijging van het aantal FTE, de opening van de tentoonstelling 'Palmhoutwrak' en de kosten voor vernieuwing van Museum Kaap Skil. Waarbij de laatste twee gedekt worden vanuit het betreffende fonds.

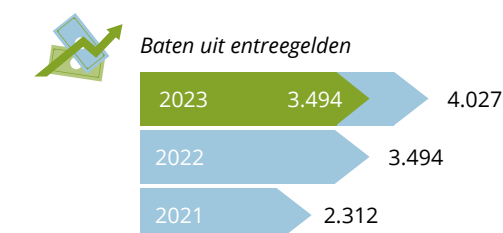
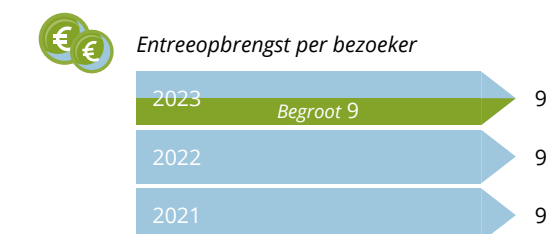
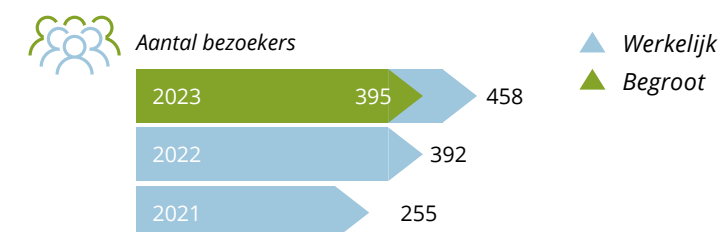
VOORUITBLIK 2024

In de eerste twee maanden van 2024 was er opnieuw sprake van een groeiend aantal bezoekers voor onze musea. In de maanden januari en februari hadden wij 37.050 bezoekers begroot en in werkelijkheid passeerden er 38.152 bezoekers, wat neerkomt om 2,97% meer dan verwacht. Daarbij valt aan te tekenen dat Museum Kaap Skil duidelijk meer bezoekers trekt dan begroot (33,62%), dit is te verklaren door de bekendheid die 'de Jurk' geniet.

Voor 2024 zijn we voorzichtig optimistisch over de bezoekersaantallen, dit ligt in lijn met de landelijke trend. Ook in 2024 zullen wij de focus leggen op het realiseren van de 2e zoutwaterleiding, het voltooien van de realisatie van een depot ten behoeve van museale objecten en het documenteren van ons immaterieel erfgoed. Daarnaast blijven we werken aan het inhalen van achterstallig onderhoud, dit mede door middel van een duurzaam meerjarenonderhoudsplan, waarbij de focus in eerste instantie op Ecomare zal liggen. Daarbij is er aandacht voor de bezoekersbeleving, duurzaamheid (footprint) en welzijn van de dieren.

De liquiditeit voor 2024 is voldoende om aan alle lopende verplichtingen te voldoen en de noodzakelijke investeringen te kunnen uitvoeren. De continuïteit van de organisatie is niet in gevaar. De organisatie is afhankelijk van entreegelden en daarom is de focus ook gelegd op de bezoekersbeleving. Door middel van het aanbieden van een 'natuurreis' willen wij meer mensen verbinden met natuur en cultuur om samen een mooiere wereld te maken. Hiervoor is de projectgroep Ecomare Mooier aan de slag gegaan om deze doelstelling richting 2030 te realiseren.

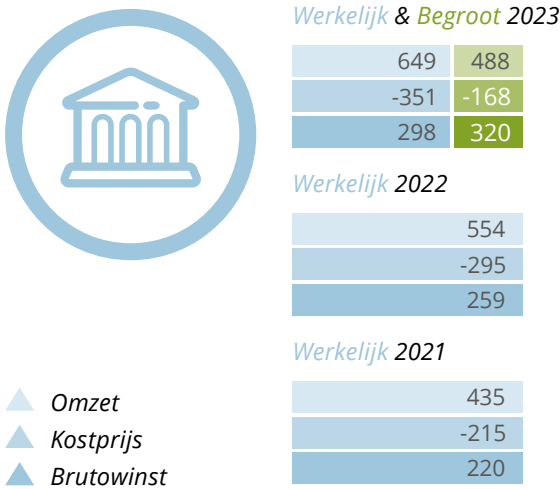
Opbrengsten uit entreegelden – afgerond en x 1.000

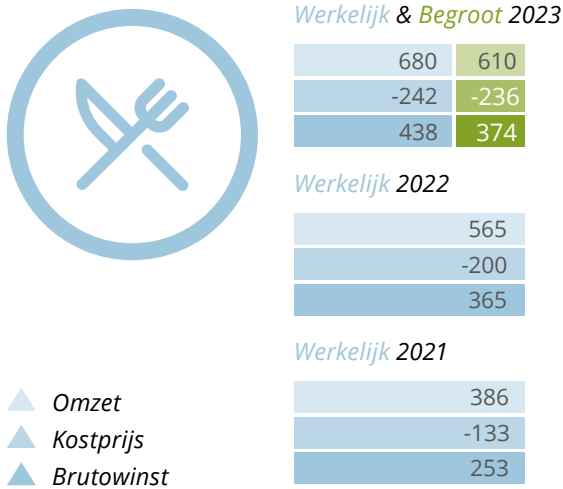
7.2.2 BRUTOWINST RESTAURANTS EN WINKELS

De brutowinst in de winkels (Ecomare, Museum Kaap Skil en Vuurtoren) en restaurants (Ecomare en Museum Kaap Skil) is gestegen. De prijzen zijn aan het begin van 2023 geïndexeerd en daardoor meer in lijn met de markt. Ten opzichte van de begroting is het brutowinstpercentage van de winkels 6,88% lager dan begroot. Oorzaak hiervan zijn dat we meer bezoekers hebben gehad dan begroot, alleen de inkoopwaarde van de verkochte artikelen ligt hoger dan verwacht. De gemiddelde besteding per bezoeker in de winkels is wel € 0,18 hoger dan begroot. Voor de restaurants geldt dat het brutowinstpercentage 11,48% hoger ligt dan begroot. We hebben meer bezoekers gehad dan begroot maar die hebben per persoon € 0,06 minder uitgegeven in de restaurants.

Museumwinkels afgerond en x 1000

Museumrestaurants afgerond en x 1000

7.2.3 INKOMSTEN UIT FONDSENWERVING

De donateurs en sponsors van de musea van Stichting Texels Museum dragen in belangrijke mate bij aan het jaarlijkse budget via giften (6% van het jaarlijkse budget). Mede dankzij de steun van deze achterban kan Ecomare zeehonden en zeevogels opvangen en deze dieren terugbrengen naar zee als ze voldoende zijn hersteld. Museum Kaap Skil, de Oudheidkamer en Vuurtoren Texel kunnen met de extra bijdragen de collectie verder ontsluiten en tentoonstellingen vernieuwen. Op die manier zorgen giften ervoor dat de verhalen die de musea vertellen, kunnen worden doorverteld aan toekomstige generaties.

ADOPTIES

In 2023 ontving Ecomare opnieuw een mooie bijdrage van adoptanten van gewone zeehonden Annie, Daan, Karien, Rianne, Rob en sinds kort ook grijze zeehond Betty. Tevens werden opnieuw twee opvangzeehonden collectief geadopteerd: Bo en Charlie. De twee adopties

hebben een mooi bedrag voor de zeehondenopvang opgebracht. We zien veel donateurs terug van eerdere collectieve adopties. Heel leuk!

“Wij verbleven onlangs een paar dagen op Texel en tijdens ons bezoek kreeg ik het mooiste cadeau ooit. Ik ben adoptant van Bo! Elke week kijken wij samen uit naar de wekelijkse update over Bo en daar genieten wij enorm van. Enkele dagen na thuiskomst lag er al een envelop in de brievenbus met Bo haar paspoort en een entreebewijs. Aanstaaende zaterdag brengen wij een speciaal bezoek aan Bo. Ook hier kijken wij ontzettend naar uit. Graag wil ik een compliment uitbrengen aan de wekelijkse leuke en informatieve filmpjes en tekst over Bo.”

VRIENDEN

Het aantal Vrienden van Ecomare bleef in 2023 nagenoeg stabiel. Het aantal nieuwe Vrienden dat Museum Kaap Skil afgelopen jaar heeft mogen ontvangen viel wat tegen. Nieuwe donateurs die zich aanmeldde als Vriend van MKS zijn daarentegen allemaal heel betrokken bij het museum en begaan met de collectie. Zij dragen ook regelmatig meer bij dan de gevraagde minimale bijdrage van € 20,00 per jaar.

‘Heel veel succes met de voortgang van het museum en het moet gezegd worden dat het wat mij betreft het mooiste, educatiefste en meest interessante museum is met ontzettend indrukwekkende virtuele opstellingen’.

De molen van Museum Kaap Skil werkt ook met donateurs. Dit wordt geregeld door Stichting de Traanroeier.

EENMALIGE GIFTEN

Naast vaste inkomsten uit sponsoring, adopties en andere bijdragen van donateurs werden er in 2023 ook regelmatig eenmalige giften gedaan. Er werden vele emmertjes vis gedoneerd en via de Mooduszulen, moneyspinners en muntenapparaten in de musea kwamen mooie bijdragen binnen. Een wel hele bijzondere manier van doneren kwam in mei van dit jaar voorbij. Via het paracentrum Texel ontving de stichting een gift voor Ecomare. Een man had zijn tandemsprong omgezet in een rondvlucht en het resterende bedrag van € 53,55 gedoneerd. Heel leuk dat er via deze route ook aan Ecomare gedacht wordt. En natuurlijk ontzettend welkom.

PARTNERS

Naast de waardevolle bijdragen van donateurs ontving Ecomare in 2023 ook mooie bijdragen uit sponsoring. Ecomare mocht 8 nieuwe partners verwelkomen. Opvangzeehonden René, Abby, Flow en Koen werden geadopteerd. Mede dankzij de steun van hun adoptanten kon Ecomare voor hen zorgen en konden alle vier de dieren uiteindelijk terug naar zee gaan. Wij zijn ze hiervoor erg dankbaar.

Een Texels bedrijf is in het voorjaar van 2023 partner van Museum Kaap Skil geworden. Via de adoptie van de miniatuur van het beroemde schip ‘De Zeven Provinciën’, waar Michiel de Ruyter menig zeeslag mee heeft gewonnen, steunt het bedrijf het museum. Wij zijn hier heel blij mee. Ook de vuurtoren ontving een mooie financiële bijdrage van een Texels bedrijf.

ACTIVITEITEN

Als dank voor de steun organiseerden we in 2023 speciale activiteiten voor donateurs. Het donateurs-weekend op Ecomare op 18 en 19 maart 2023 werd goed bezocht en ook de Vriendenmiddag op Museum Kaap Skil eind november werd erg gewaardeerd. In het voorjaar en in de zomer waren er diverse lezingen in Museum Kaap Skil over de Jurk en het Palmhoutwrak. Alle Vrienden van het museum hebben hiervoor een uitnodiging ontvangen.

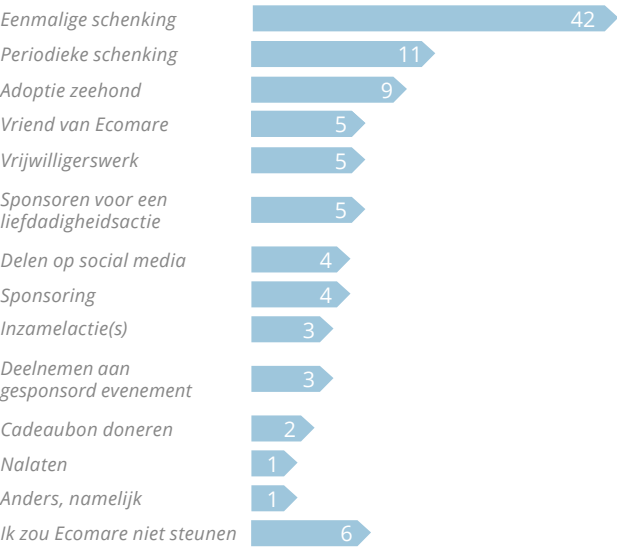
VERWACHTINGEN EN BEWEEGREDEKENEN

Donateursonderzoek Ecomare
Stichting Texels Museum hecht veel waarde aan donateurs. In juni 2023 is onderzoek gedaan naar verwachtingen en beweegredenen van bestaande en potentiële donateurs van Ecomare. Op die manier leerden we de donateurs nog beter kennen en kregen we handvaten om hen in de toekomst nog beter aan Ecomare te binden. Actief betalende donateurs ontvingen een lijst met 33 vragen. In totaal hebben 681 donateurs de vragenlijst ingevuld, waarvan 523 compleet. Via een consumentenpanel zijn nog eens 502 vragenlijsten ingevuld door potentiële donateurs.

Resultaten: potentiële donateurs

Uit het onderzoek komt naar voren dat 7% van de potentiële donateurs Ecomare al steunt op een andere manier dan als vaste donateur. Van de potentiële donateurs zijn 2 op de 5 bekend met Ecomare als organisatie. Hier is een groeipotentie. Ecomare onderscheidt zich van andere goede doelen door de fysieke locatie en het specifieke doel. Wat tevens naar voren komt: potentiële donateurs kijken breder. Zij kijken vooral naar wat Ecomare doet voor het Waddengebied op het gebied van educatie en naar het werk van de vogel- en zeehondenopvang, niet alleen naar de adoptiezeehonden. Slechts een derde van de potentiële donateurs geeft momenteel een periodieke bijdrage aan een ander goed doel. De helft van de potentiële donateurs geeft eenmalige bijdragen aan goede doelen. Deze groep is wel kritisch in de keuze van het doel waaraan ze de bijdrage geven. Dit bevestigt wat we zien in de resultaten van oproepen op Facebook om een zeehond te adopteren. Het aantal adopties als gevolg van deze advertenties is relatief laag. Mensen gaan pas over tot adoptie van een zeehond als ze een bezoek hebben gebracht aan Ecomare.

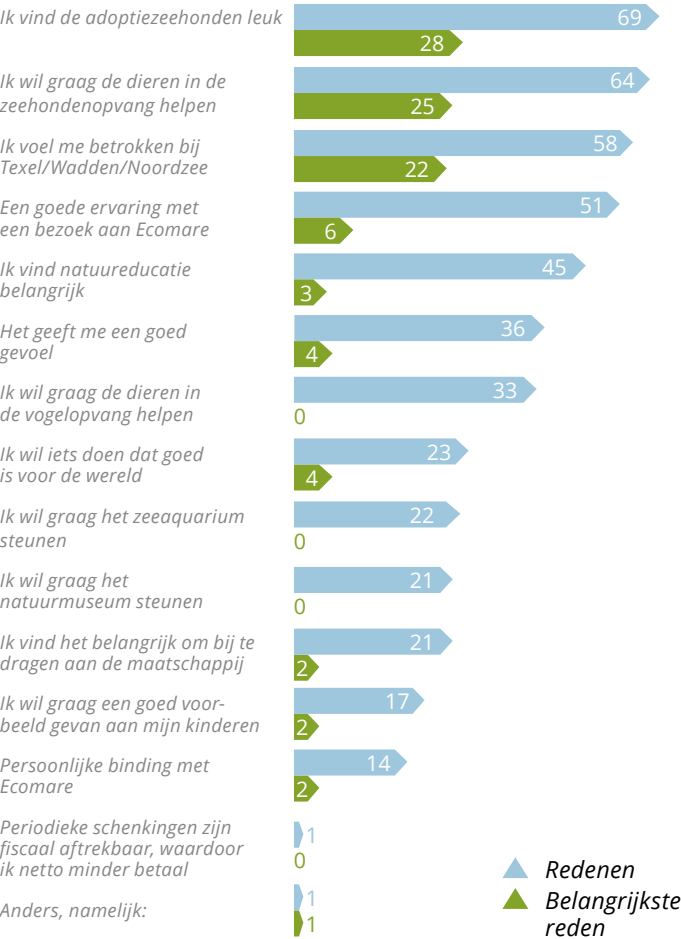
Voorkeur manier van steunen (%)

Resultaten: donateurs

De huidige donateurs van Ecomare zijn erg tevreden. Veel van hen zijn bekend geraakt met Ecomare via logiesverstrekkers (3 op de 10). Vervolgens is 1 op de 3 donateurs via de receptie en/of website bekend geraakt met de steunmogelijkheden. Het meest bekend zijn de adoptie van een zeehond, Vriend van Ecomare en een eenmalige schenking. Opvallend is dat donateurs die minder dan twee jaar donateur zijn, vaker bekend zijn geraakt met Ecomare via de website of sociale media dan donateurs die al langer donateur zijn. Donateurs zien Ecomare als een betrouwbare en sympathieke organisatie met een maatschappelijke rol die zich vooral bezighoudt met de opvang van zeehonden en educatie. Als sterke punten van Ecomare benoemen zij: dierenwelzijn & natuurbehoud, persoonlijk, educatief & informatief, kleinschalig & lokaal. Belangrijkste drijfveren om Ecomare te steunen zijn de adoptiezeehonden en het willen helpen van de dieren in de opvang.

Belangrijkste redenen steun (%)

Communicatie en verwachtingen

Zowel potentiële als bestaande donateurs vinden het belangrijk dat een goed doel informatie deelt rondom de besteding van de gift. Met name informatie over het adoptiedier en de zeehondenopvang wordt belangrijk gevonden. Donateurs zijn tevreden over het nieuws dat ze rondom hun adoptiedier ontvangen en ontvangen dit het liefst via de digitale nieuwsbrief. Het welkomstpakket zou beter kunnen en een kwart van de donateurs ontvangt graag minder berichten per post. Opvallend is dat relatief nieuwe en jongere (18-55 jaar) donateurs vaker aangeven graag meer foto's en video's te willen ontvangen. Op de vraag om een extra gift reageren de meeste donateurs positief, met name omdat het optioneel is.

NIEUWE ONTWIKKELINGEN

Vanaf 1 juni 2023 konden we de vertrouwde acceptgiro niet meer gebruiken, omdat deze niet langer wordt ondersteund door de banken. Bij de zomereditie van Ecomare bericht hebben we de donateurs van Ecomare voor het eerst via een 'mijn eenmalige gift'-bon gevraagd om hun jaarlijkse of extra bijdrage. 'Mijn eenmalige gift' is het alternatief voor de acceptgiro van de gezamenlijke goede doelen. Hiermee kunnen donateurs net zo makkelijk en vertrouwd een (extra) gift aan ons overmaken. Veel donateurs, die eerder gewend waren om met acceptgiro te betalen, doen dit inmiddels al. Zij zijn hun steunbijdrage blijven geven. Hier zijn we erg blij mee!

Een nieuwe inkomstenbron is gevonden via het naar zee brengen van de herstelde opvangzeehonden. Afgelopen jaar zijn we begonnen met het aanbieden van het naar zee brengen van een zeehond als excursie. De data waarop er zeehonden terug naar zee gaan worden aangeboden via de website. Hiervoor kan een boeking gemaakt worden. Met de boeking wordt een bijdrage gedaan aan de zeehondenopvang. Deelnemers ontvangen de gehele dag gratis toegang tot Ecomare, een kijkje achter de schermen en gaan mee om de zeehonden naar zee te brengen. Ontzettend leuk om te zien dat alle data tot nog toe volgeboekt zijn, zonder dat er breed over deze steunmogelijkheid gecommuniceerd wordt.

'Bedankt voor de geweldige foto's en voor deze prachtige, unieke ervaring. Jullie bezoeken en de zeehonden loslaten gaf ons zoveel vreugde. Jullie doen echt geweldig en mooi werk.'.. 'Bedankt voor deze mooie herinnering'.

Een andere grote verandering dit jaar is de toevoeging van een nieuwe zeehond uit de vaste groep aan het adoptieprogramma. Sinds afgelopen najaar is grijze zeehond Betty te adopteren. Gewone zeehond Rianne is een van de oudere zeehonden. Zij wordt om die reden niet meer actief als adoptiezeehond aangeboden. Mensen die Rianne al adopteerden kunnen dit blijven doen.

Op de website hebben we afgelopen jaar een aantal aanpassingen gedaan op de pagina's Steun Ecomare. Elk adoptiedier heeft een eigen pagina gekregen. Ook achter de schermen zijn we druk bezig: het invoeren van nieuwe donateurs in het administratiesysteem is bijna geheel geautomatiseerd.

VOORUITBLIK 2024

In 2024 ronden we af waar we in 2023 een start mee hebben gemaakt. Er komen nieuwe borden bij de buitenbassins waar de adoptiedieren zwemmen. Met een foto en een stukje informatie kunnen bestaande adoptanten hun adoptiedier beter vinden. Ook hopen we meer aandacht te genereren voor de mogelijkheid om een zeehond te adopteren, met als uiteindelijke doel het werven van nieuwe adoptanten van zeehonden Daan, Annie, Betty en Karien. De borden bieden tevens de mogelijkheid om eenmalig een emmertje vis te doneren. We blijven toegankelijk voor bestaande en potentiële donateurs en giftgevers. De persoonlijke aanpak wordt erg gewaardeerd door donateurs, deze zetten we graag voort. Donateurs voelen zich betrokken, weten wat er speelt en wat er met hun gift gebeurt.

Eenmalige giften

We gaan door met het werven van nieuwe donateurs zoals we dat op dit moment al doen: tijdens een bezoek aan één van de musea of online via de kanalen waarmee we onze eigen achterban bereiken (digitale nieuwsbrief, sociale media).

In 2024 zetten we nog meer in op het werven van eenmalige giften. Op de website van Ecomare is het al langere tijd mogelijk om eenmalig een emmertje vis te doneren. Ook voor Museum Kaap Skil, de vuurtoren en de Oudheidkamer is een start gemaakt om deze vorm van doneren mogelijk te maken. In de musea zelf worden eenmalige giften vooral geworven met de Mooduszulen. Aankomend jaar plaatsen we deze zulen ook in de vuurtoren en de Oudheidkamer. In eerste instantie voeren we dit uit als test.

Bij Ecomare maken we een start met een campagne specifiek gericht op het werven van eenmalige giften. Hiermee vragen we actief, buiten onze eigen achterban en bezoekers, om een bijdrage voor educatie en voorlichting over het Waddengebied en steun voor de zeehonden- en vogelopvang van Ecomare. Een giftvraag die aansluit bij de missie van Ecomare: ‘Ecomare brengt je dichtbij de natuur van de kust en zee, laat je begrijpen dat natuurlijke rijkdommen kwetsbaar zijn, en nodigt je uit bij te dragen aan de bescherming ervan. Aan deze missie wordt gewerkt via voorlichting, educatie en de opvang van vogels en zeehonden’. De campagne springt in op het ontbrekende puzzelstukje in de ‘customer journey’ voor donateurs van Ecomare. De stap van potentiële donateur naar adoptant of Vriend van Ecomare is op dit moment voor veel mensen te groot. De campagne heeft als doel meer potentiële donateurs aan Ecomare te binden. Het is de eerste stap in een mogelijk langere relatie met giftgevers.

Donateurs

Ecomare ontvangt tevens regelmatig nieuwe adoptanten die een adoptie van een zeehond als cadeau hebben gekregen van vrienden of familie. Deze groep cadeau-adopties willen we in de toekomst graag op een andere manier benaderen. Hier maken we een start mee in 2024. Uit het donateursonderzoek blijkt dat veel donateurs niet naar het donateursweekend komen omdat het te ver weg is of vanwege het programma. In 2024 proberen we hier op in te spelen door meer verschillende soorten activiteiten aan te bieden.

7.3 LASTEN

De personeelskosten zijn naast afschrijvingen, huisvestingskosten en kantoor- en algemene kosten de hoogste lasten van Stichting Texels Museum. Voor een deel van de afschrijvingen is er een dekking uit fondsen die vrijvallen t.b.v. de afschrijvingslast van de projecten waarvoor ze zijn bestemd. Hieronder zullen we de personeelskosten en de huisvestingskosten kort toelichten.

7.3.1 PERSONEELSKOSTEN

In de begroting van 2023 is rekening gehouden met een groei van het aantal medewerkers. Vacatures die wij hadden openstaan voor 2023 zijn vervuld, daarnaast is er een extra medewerker aangetrokken voor museaal beheer van de objecten. Overige functies zijn door anciënniteit vervangen voor nieuwe medewerkers.

PERSONEELSKOSTEN AFGEROND x 1.000	WERKELIJK 2023	BEGROOT 2023	WERKELIJK 2022	WERKELIJK 2021
PERSONEELSKOSTEN	3.407	3.226	2.944	2.625
GEM. AANTAL FTE	59,6	56,8	52,9	49,6

VOORUITBLIK 2024

De verandering in directie heeft uiteraard impact op de hoogte van de begrote personeelskosten. Wat betreft grote projecten rondom de doelstelling richting 2030 wordt gebruik gemaakt van externe krachten om de projectbegeleiding uit te voeren. Voor 2024 hebben we het team collectiebeheer kunnen versterken met een conservator. Verder zijn we op juiste sterkte en zetten we in op verdere professionalisering van de medewerkers, door het aanbieden van educatie.

7.3.2 HUISVESTINGSKOSTEN

In 2023 is er minder uitgegeven aan huisvestingskosten, maar er is wel gewerkt aan het inhalen van achterstallig onderhoud. Grote vraagstukken zijn wat meer blijven liggen, reden hiervoor is het project wat gestart is in 2024, waarbij gekeken gaat worden naar de mogelijkheden om te verduurzamen als het gaat om energieverbruik, maar ook verbeteringen op het gebied van isolatie. De kosten van het verbruik van gas, water en elektra is de afgelopen jaren exorbitant gestegen.

Van een jaarlijks verbruik van € 137.000 in 2021 naar € 319.000 in 2023, een toename van 133%, ruim een verdubbeling in 2 jaar tijd. Verder zal er in 2024 een start gemaakt worden met het project ‘Ecomare mooier’, hierbij zal er zeker ook gekeken worden naar de mogelijkheden tot verduurzaming.

Bij Museum Kaap Skil heeft het dak van de ‘Noordkaap’ een opknapbeurt gehad en verder zijn daar de projecten ‘Palmhoutwrak’ en ‘Museum Kaap Skil vernieuwt’ afgerond. Bij Ecomare heeft in 2023 een restyling van de winkel plaats gevonden evenals een upgrade van de inrichting van het restaurant. Kantoren zijn voorzien van nieuwe bureaustoelen. In 2023 hebben we reeds 1 auto vervangen voor een nieuw elektrisch exemplaar, deze zal voornamelijk door de educatieve dienst gebruikt worden. In 2024 zullen nog 2 auto’s vervangen worden voor elektrische varianten, het gaat hier om de auto van de Vuurtoren en de Technische Dienst. Daarnaast zullen er kosten gemaakt gaan worden voor de verduurzaming en ‘Ecomare mooier’.

7.4 CONTINUÏTEITSRESERVE

In de oorspronkelijke begroting 2023 was er geraamd een bedrag van € 219.000 te onttrekken aan de continuïteitsreserve. Op basis van de werkelijke cijfers over 2023 voegen wij een bedrag van € 571.000 toe aan de reserve. Dit grote verschil wordt verklaard door onder meer de grotere aantallen bezoekers die meer hebben uitgegeven en hogere baten van particulieren. Dit in combinatie met lagere uitgaves dan begroot, zorgt voor een positief effect op de continuïteitsreserve.

Het stijgen van de inkomsten door een toename van de bezoekers, is een mooie ontwikkeling t.o.v. 2022,

waarin we een dalende trend zagen. Het is zaak deze trend vast te houden en te kijken wat een bezoeker aan onze musea verbind. Het resultaat is daardoor ook € 1.214.000 hoger dan begroot.

Aankomend jaar gaan we kijken hoe we onze reserves kunnen gebruiken voor o.a. het verduurzamen van Ecomare en Museum Kaap Skil, waardoor we een deel van onze exploitatiekosten kunnen terugdringen. Het effect hiervan zal komende jaren zichtbaar zijn in een positieve bijdrage aan het resultaat en de continuïteitsreserve.

7.5 FINANCIËLE RATIO'S

FINANCIËLE RATIOS	WERKELIJK 2023	BEGROOT 2023	WERKELIJK 2022
1. BESTEDINGSRATIO LASTEN	78,31%	81,16%	80,16%
2. BESTEDINGSRATIO BATEN	74,67%	95,60%	69,68%
3. BEHEER- EN ADMINISTRATIEKOSTEN	15,96%	13,91%	14,96%
4. KOSTEN WERVING (IN % VAN TOTAAL BATEN)	5,46%	5,80%	4,24%

- De ratio's voor dit jaarverslag zijn als volgt berekend:
1. Dit percentage is verkregen door het totaal van de bestedingen aan de doelstelling voorlichting en educatie te delen door het totaal van de lasten van Stichting Texels Museum.
 2. Dit percentage is verkregen door het totaal van de bestedingen aan de doelstelling voorlichting en educatie te delen door het totaal van de baten van Stichting Texels Museum.
 3. Dit percentage is verkregen door het totaal van de bestedingen aan beheer en administratie te delen door het totaal van de lasten van de Stichting Texels Museum.
 4. Dit percentage is verkregen door de wervingskosten te delen door het totaal van de baten van Stichting Texels Museum.

	WERKELIJK 2023	WERKELIJK 2022
1. SOLVABILITEIT	91,8%	87%
2. LIQUIDITEIT (QUICK RATIO)	5,62	3.47
3. LIQUIDITEIT (CURRENT RATIO)	5,79	3.27
4. PERSONEELSKOSTEN	58,24%	57%

- De financiële ratio's zijn als volgt berekend:
1. Solvabiliteit: het totaal van fondsen en reserves en voorzieningen gedeeld door het totale vermogen.
 2. Liquiditeit (quick ratio): de vorderingen en liquide middelen gedeeld door de kortlopende schulden.
 3. Liquiditeit (current ratio): de voorraden, vorderingen en liquide middelen gedeeld door de kortlopende schulden.
 4. Personeelskosten: de totale personeelskosten van Stichting Texels Museum gedeeld door de totale lasten.

Het werkkapitaal van Stichting Texels Museum en de solvabeilte hebben zich positief ontwikkeld, waarbij de current ratio ruim aan de minimale eis van de financieringsleer van 1 voldoet. Ook de solvabiliteit is ruim gezond, met 91,8%. De toename ten opzichte van 2022 wordt veroorzaakt door een toename van het eigen vermogen. Ook de solvabiliteit exclusief bestemmingsfondsen is gezond te noemen.

Stichting Texels Museum streeft naar een evenwichtige balans tussen het investeren in de doelstellingen en de vorming van een aanvaardbare hoogte van de continuïteitsreserve.

7.6 NIET-FINANCIËLE RESULTATEN

7.6.1 ONLINE EN OFFLINE MEDIA WEBSITES

In 2023 is Google Analytics Universal vervangen door Google Analytics 4, daardoor zijn er mogelijk verschillen in de metingen tussen 2022 en 2023 die niets met het daadwerkelijke websitebezoek te maken hebben.

Het websitebezoek voor Ecomare lag in 2023 misschien daardoor opnieuw lager dan het jaar ervoor (2023: 576.702 ten opzichte van 2022: 785.435). Dit was ook verwacht. Het websitebezoek ligt nu weer op hetzelfde niveau als voor de coronaperiode. Naar verwachting zal dit in 2024 stabiliseren. Het aantal bezoeken aan de website dat via de mobiele telefoon werd uitgevoerd is dit jaar in aantal iets gedaald (omdat ook het totale bezoek is gedaald) (2023: 407.656 ten opzichte van 2022: 538.219), maar het percentage mobiel gebruik is nog steeds groeiend.

Bij Museum Kaap Skil nam het aantal bezoeken toe (2023 150.798 ten opzichte van 129.250 in 2022). Dit heeft waarschijnlijk te maken met de documentaire over het Palmhoutwrak en de daaraan voorafgaande aandacht voor het museum in twee grote Amerikaanse kranten. Het mobiel gebruik nam iets af (2023: 100.784 ten opzichte van 102.245 in 2022).

De bezoekerscijfers van de website van de Oudheidkamer lijken sterk gedaald (2023: 7.731 ten opzichte van 9.963 in 2021 (in verband met een DDOS aanval in 2022 gebruiken we 2021)). Dit verschil wordt mogelijk gedeeltelijk veroorzaakt doordat er in 2023 te laat is overgestapt op Google Analytics 4. Hierdoor is pas vanaf maart 2023 gemeten via dit systeem. Ondanks dat, is er de laatste jaren wel een dalende lijn te zien in het website-bezoek. Goed nieuws dus dat er in 2024 gewerkt wordt aan een nieuwe website voor de Oudheidkamer.

De Vuurtoren heeft met 70.508 websitebezoeken lager gescoord dan verwacht (2022: 95.064). Ondanks dat het online boeken van een ticket hier nog steeds verplicht is. Dit lagere websitebezoek in 2023 is waarschijnlijk het resultaat van het gesloten zijn in november en december vanwege het opbouwen van de nieuwe

tentoonstelling. Daarnaast kunnen bezoekers via een QR-code bij de ingang direct via Ticketcounter tickets kopen (in 2023 waren dat 28.888 websitebezoeken die we daardoor gemist hebben).

FACEBOOK, TWITTER EN INSTAGRAM

Alle media-accounts van de Stichting bleven ook dit jaar weer groeien in aantal volgers. Voor Museum Kaap Skil speelden de documentaire over het Palmhoutwrak en het koninklijk bezoek een grote rol.

Voor Museum Kaap Skil steeg het aantal volgers op Facebook van 3.108 naar 4.143, voor Ecomare van 37.514 naar 40.920, voor de Vuurtoren van 2.248 naar 2.664 en voor de Oudheidkamer van 320 naar 437. Ook op X (voorheen Twitter) is er enige groei te zien. Het aantal volgers van Museum Kaap Skil is toegenomen van 1.097 naar 1.211, voor Ecomare 5.197 naar 5.203. De Instagramaccounts zijn sinds 2018 in de lucht en trekken inmiddels een behoorlijk aantal volgers. Ecomare groeide in 2023 van 10.593 naar 11.854 volgers. Museum Kaap Skil groeide van 1.143 naar 1.823 volgers, de Vuurtoren van 2.395 naar 2.933 volgers.

Voor alle musea worden de LinkedIn accounts sinds 2023 ook breder ingezet. Vanaf volgend jaar zullen we ook voor dit kanaal de cijfers presenteren. Ook zal in 2024 gewerkt worden met een nieuw socialemediaplan.

FREE PUBLICITY

Er gaat gemiddeld meer dan wekelijks een bericht vanuit STM naar de pers. De meeste zijn afkomstig van Ecomare en gaan over bijzondere vondsten, aangespoelde dieren, zwerfvuilslachtoffers en ander dierennieuws. Maar ook aanwijzingen over hoe mensen moeten handelen, lezingen en (vakantie-)activiteiten worden als persbericht verzonden. In 2023 waren het er voor Ecomare 38. Deze zijn ook allemaal als nieuwsbericht op de website van Ecomare geplaatst. Zeven nieuwsberichten zijn niet als persbericht verzonden, maar alleen op de website geplaatst. De media houden deze berichten echter ook in de gaten, zodat ze soms alsnog tot een artikel leiden.

Museum Kaap Skil was goed voor 24 persberichten en 25 nieuwsberichten. Ze gingen onder meer over televisieprogramma's waarin aandacht werd besteed aan de Jurk of het museum, over hooggeplaatst bezoek, de erkenning als kidsproof museum, (vakantie-)activiteiten en lezingen.

Over de Oudheidkamer zijn vijf persberichten verstuurd, over de vuurtoren twee. Doel van de persberichten is vooral informeren over actualiteiten in de musea en het stimuleren van bezoek. Voor de Vuurtoren speelt dit laatste veel minder omdat de tijdsloten, zeker in de vakanties, vaak al vol zitten. De persberichten van STM worden in de lokale pers bijna altijd overgenomen, meestal zowel in de Texelse Courant als Texel Dit Weekend. Ook het Noord-Hollands Dagblad neemt ze meestal over. Geregeld worden er ook berichten in andere media gepubliceerd. Er zijn bovendien verschillende websites die onze berichten overnemen.

De wekelijkse weblogs in Texel Dit Weekend vormen ook een goede bron van gratis publiciteit. Buiten de vakanties is er ruimte voor wat meer achtergrondverhalen, vooral bedoeld om de Texelaars te informeren. In de vakanties bevat de weblog naast informatie bijna altijd een motivatie om zelf te komen kijken. Vanuit medewerkers van Museum Kaap Skil zijn negen weblogs uitgebracht, bij 40 weblogs stond een medewerker van Ecomare genoemd als schrijver. Twee weblogs gingen over de Oudheidkamer, een over de vuurtoren.

MEDIA EXPOSURE

Door een bug in analysesysteem Meltwater zijn de artikelen over Ecomare, Museum Kaap Skil, de Vuurtoren en de Oudheidkamer uit de Texelse Courant in 2023 niet meer meegenomen. Voor de Oudheidkamer heeft dit een groot effect op de aantallen publicaties. Voor de andere musea heeft dit nauwelijks effect. Wel mist de krant daardoor dit jaar in de top 3 van de nieuwsmedia die het meest over de musea publiceren. Op het potentiële bereik heeft het wegvallen van deze krant nauwelijks invloed.

MEDIA EXPOSURE ECOMARE 2023

- In 2023 zijn 1.063 artikelen (2022: 615) gepubliceerd met een verwijzing naar Ecomare (of gerelateerde zoekwoorden) (sinds het toevoegen van Ecomare-foto's aan de Wikipedia-databank, kunnen dit ook rechtenbeschrijvingen bij foto's zijn (zoals foto: Ecomare)).
- Het potentiële bereik van al deze artikelen gezamenlijk was 1,2 miljard lezers (2022: 733,5 miljoen). Hierbij moet wel een slag om de arm genomen worden in verband met het gebruik van onze Wikipedia foto's waarbij het vernoemen van de naam Ecomare gebruikelijk is. Het artikel gaat dus niet per se óver Ecomare.
- De meeste artikelen verschenen in online nieuwsmedia: InHetNieuws.nl en Oozo.nl en in de lokale media: NH-Nieuws en Noord-Hollands Dagblad.
- Belangrijkste onderwerpen waar in 2023 over werd geschreven waren (social echo): de zeeprik die in maart op het strand aanspoelde (blood-sucking vampire fish), de aangespoelde dode gewone dolfin, de zeepaardjes en de vele grijze zeehondenpups die op het strand belandden door de stormen.
- Artikelen met het meeste bereik: in maart een artikel op Yahoo News over de aangespoelde zeeprik (Yahoo News: 56 miljoen lezers) in oktober, een artikel in de The U.S. Sun over Texel- het eiland voor dierenliefhebbers (26 miljoen lezers). Het eerste Nederlandstalige artikel gaat over de zeepaardjes die aanspoelen op het strand in januari (NOS, 8 miljoen lezers).
- De meeste internationale artikelen kwamen uit Duitsland.

MEDIA EXPOSURE KAAP SKIL 2023

- In 2023 zijn maar liefst 792 (2022: 228) artikelen gepubliceerd met een verwijzing naar Museum Kaap Skil (of de gerelateerde zoekwoorden). Dit hoge aantal artikelen is met name te danken aan de publiciteit voor het Palmhoutwrak door de documentaire.
- Het bereik van al deze artikelen gezamenlijk was 3,8 miljard (2022: 180,5 miljoen) lezers. Dit is met name te danken aan het grote aantal buitenlandse nieuwsplatforms dat aandacht besteedde aan het Palmhoutwrak.
- De meeste artikelen stonden in: InHetNieuws.nl, Oozo.nl en opvallend genoeg ook het Vietnam Explorer News Channel dat maar liefst 22 artikelen over Museum Kaap Skil schreef. Naast de Jurk kwam dat vooral door het enthousiasme voor het Koninklijk Huis van dit nieuwskanaal. Verder staan NH Nieuws en Noord-Hollands Dagblad in de top 10.
- Belangrijkste onderwerpen (social echo): Het Palmhoutwrak (met name door de artikelen op CNN en The New York Times). Het eerstvolgende artikel dat niet over het Palmhoutwrak gaat is het bericht over de gevonden flessenpost van twee Duitse zusjes.
- Artikelen met het meeste bereik: Van januari tot april verschenen er meerdere artikelen in meerdere talen over het Palmhoutwrak op MSN.com (gemiddeld potentieel bereik 210 miljoen lezers), in mei een Engelstalig artikel op MSN.com over het bezoek van Koningin Maxima aan de Wadden-eilanden (potentieel bereik 157 miljoen), in februari het artikel op CNN over het Palmhoutwrak (potentieel bereik 149 miljoen) en in maart besteedde The New York Times uitgebreid aandacht aan het Palmhoutwrak (potentieel bereik 127 miljoen).
- De meeste internationale artikelen kwamen uit Amerika (152 artikelen) en Duitsland (136 artikelen).

MEDIA EXPOSURE OUDHEIDKAMER 2023

- In 2023 zijn door Meltwater 24 artikelen gevonden met een verwijzing naar Oudheidkamer Texel (of de gerelateerde zoekwoorden) (2022: 3).
- Het bereik van al deze artikelen gezamenlijk was

8,03 miljoen (2022: 443.211 lezers.). Dit hoge aantal potentiële lezers kwam met name door een artikel op een Amerikaans nieuwsplatform over de KLM-huisjes. Daarin werd geschreven: "Past houses have included the gorgeously gabled 16th-century De Oudheidkamer in Den Burg on the island of Texel and the landmark Anne Frank House in Amsterdam."

- Belangrijkste onderwerp (social echo): de KLM-huisjes en een artikel over een journalist van Oneindig Noord-Holland die het leuk vindt om vrijwilligers van de Oudheidkamer te interviewen. Ook dit jaar is de zoektocht naar vrijwilligers weer populair.
- Artikelen met het meeste bereik: de KLM-huisjes (8 miljoen, The Points Guy) en laatste kans voor een bezoek aan de textieltentoonstelling in de Oudheidkamer (39.000, Oozo.nl).

MEDIA EXPOSURE VUURTOREN 2023

- In 2023 zijn 75 artikelen gepubliceerd met een verwijzing naar Vuurtoren Texel (of de gerelateerde zoekwoorden) (2022: 58). Dit zijn bijna allemaal meldingen in artikelen over andere onderwerpen van andere organisaties (bijvoorbeeld een vrouw die op het strand bij de vuurtoren in het drijfzand kwam vast te zitten).
- Het bereik van al deze artikelen gezamenlijk was 36.305.390 lezers (2022: 22.991.662 lezers).
- Artikel met het meeste bereik: een artikel op de website van NOS over een vrouw die op het strand bij de vuurtoren uit het drijfzand is gered (9 miljoen) en een artikel over Texel in het Nieuwsblad (6 miljoen) waarin de vuurtoren getipt wordt als leuk uitje.

ADVERTENTIES

Toeristen op het eiland zijn te bereiken via de traditionele mediakanalen. Het advertentiebudget van Stichting Texels Museum wordt daarom met name ingezet op Texel. In het hoogseizoen plaatsen we advertenties in de Vakantiekraant, Texel Dit Weekend, TexelNu en plaatsen we MUPI-posters op veelbezochte plekken. Verder verspreiden we wervingsfolders en posters bij logiesverstrekkers. Daarnaast promoten we onze musea en activiteiten via digitale agenda's, websites, sociale media en mobiele apps.

BEZOEKERSONDERZOEK

Bij zowel Ecomare als Museum Kaap Skil wordt bezoekersonderzoek uitgevoerd door middel van de Mooduszuilen en via onderzoeksbureau Beerda. Op de Mooduszuilen worden specifieke vragen gesteld die niet (of maar deels) in het continue bezoekersonderzoek van Beerda gesteld worden. Het gebruik van de Mooduszuilen is laagdrempelig; hierdoor komt hier veel meer respons op (gemiddeld 5.000 respondenten). In de software van dit systeem is opgenomen dat alle respons die wordt gegeven binnen 2 seconden na elkaar (door bijvoorbeeld 'wildklikkers' in schoolgroepen) niet wordt meegenomen in de data. Voor Ecomare heeft op de Moodus zuil vanaf 1 januari 2023 tot eind oktober 2023 een vragenlijst gedraaid om verschillende elementen rondom de bezoeker en het bezoekgezelschap uit te vragen, onder meer om de prijselasticiteit te meten en om een beeld te krijgen van de bezoekerssamenstelling. Hieruit blijkt dat 8% van de Ecomarebezoekers Texelaar is, bijna 48% eerder op Texel is geweest, en 33% ook eerder in Ecomare is geweest. Deze gegevens worden gebruikt als uitgangspunt voor de marketing- en advertentiestrategieën.

Voor 2023 was het marketingdoel van Museum Kaap Skil om het museum van de Jurk te zijn en te blijven. Om deze reden is er op de Mooduszuil vanaf de zomer een vragenlijst actief geweest om de bekendheid van de Jurk te achterhalen en na te gaan of dit een grote bezoekerreden is geweest. Het heeft 3.617 respondenten opgeleverd. Uit dit onderzoek is gebleken dat het museum veel (76%) nieuwe bezoekers heeft getrokken. Ruim een derde (36%) van alle respondenten is speciaal voor de Jurk naar het museum gekomen. De huidige campagne en uitingen voor Museum Kaap Skil blijven voorlopig gericht op de Jurk.

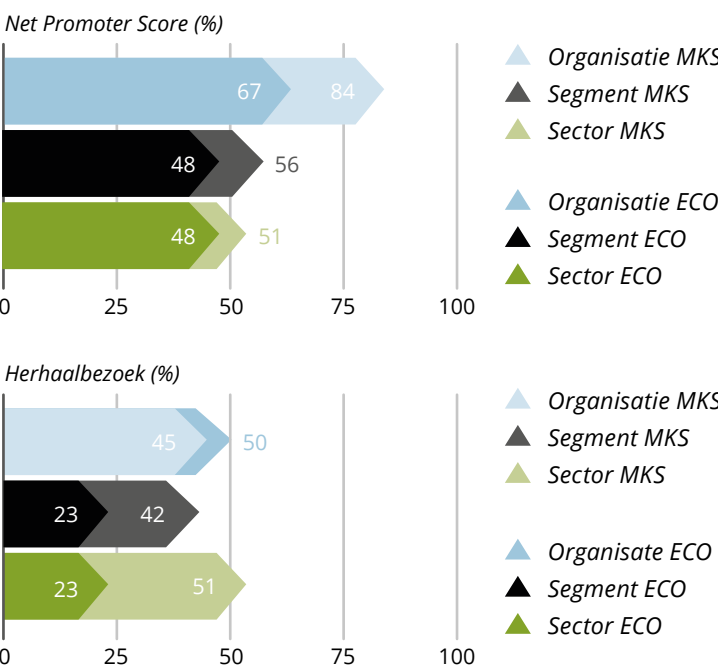
Voor het onderzoek van Beerda worden e-mailadressen van bezoekers verzameld in zowel Ecomare als Museum Kaap Skil. In vergelijking met 2022 is de Net Promoter Score van Ecomare gestegen; van 60 naar 67. Het aanbod wordt geschikter gevonden voor kinderen en er wordt aangegeven dat Ecomare meer zichtbaar is in de media. Wel wordt Ecomare als iets minder uniek bestempeld in vergelijking met vorig jaar.

Het totaal van 71 respondenten is zeer weinig, dit is slechts 0,03% van de bezoekers. In het Beerda-onderzoek bij Museum Kaap Skil was het totaal aan respondenten met slechts 126 (0,14% van de bezoekers) ook zeer laag. Een oorzaak van de lage respons bij zowel Ecomare als Museum Kaap Skil is dat de verwerking van de e-mailadressen regelmatig enkele weken duurde waardoor het momentum gemist werd. Daarnaast is deze methode ontzettend selectief; alleen de mensen die het leuk vinden om bij te dragen aan onderzoek vullen actief zo'n kaartje in. Een groot deel van de andere bezoekers, of de bezoekers die de kaartjes over het hoofd hebben gezien bereiken we niet.

VOORUITBLIK 2024

In 2024 wordt de insteek van het bezoekersonderzoek veranderd, een belangrijke reden hiervoor is de minimale respons op de bezoekersonderzoeken in 2023. We gaan gebruik maken van verschillende veldwerkmethodes (zoals de after visit mail). De routing naar het onderzoek wordt efficiënter, waardoor we streven naar een hoger responspercentage. Dit is noodzakelijk om een representatiever beeld van de doelgroep/persona's van Ecomare in kaart te krijgen. De huidige respons geeft daar te weinig inzicht in en conclusies trekken is daardoor moeilijk. Het uitgangspunt is om in ieder geval minimaal 10% van de bezoekers te gaan ondervragen. In 2024 worden ook de bezoekerservaringen van de vuurtoren en de Oudheidkamer uitgemeten.

Beoordeling organisatie: Net Promoter Score en herhaalbezoek Museum Kaap Skil (MKS) en Ecomare (ECO)

7.6.2 UITBREIDING EN ONTSLUITEN COLLECTIE

Dit jaar is gestart met het inrichten van het nieuwe centrale depot. Ter voorbereiding voor de verhuizing van alle collecties zijn de collectiemedewerkers begonnen met het (de)selecteren van objecten in de opslag aan de Rozendijk. Er is onderscheid gemaakt tussen collectie (ingeschreven en behoudenswaardig), nog inschrijven (behoudenswaardig, maar nog geen nummer), LAMO (afstoten via de museale regelgeving) en rekwisiet (objecten t.b.v. educatie of inrichting). Daarnaast hebben objecten met (vermoeden van) schimmel of houtwormen een quarantainesticker gekregen. Eind 2023 zijn alle objecten verhuisd naar het nieuwe depot aan de Schilderweg. Op basis van de toegewezen categorie hebben ze daar een plek gekregen. Vanaf 2024 zullen alle collecties vanuit verschillende opslaglocaties via dezelfde wijze worden voorbereid op verhuizing.

In TMS (The Museum System, ons collectieregistratie-beheersysteem) zijn dit jaar 818 records ingevoerd voor Museum Kaap Skil, 125 voor Ecomare en 137 voor de Oudheidkamer. De objecten met een publiceerbare foto zijn ontsloten via de collectiewebsite. Bij de balies zijn standaard schenkingsovereenkomsten neergelegd die worden ingevuld als een bezoeker iets komt brengen. Dat werkt goed. Ook is er voor alle locaties een concept-collectiehulpverleningsplan opgesteld, dat in 2024 zal worden uitgerold. Hiervoor zijn onder meer Quick Risk Scans uitgevoerd.

VOORUITBLIK 2024

De focus zal in 2024 liggen op het voorbereiden voor en verhuizen van verschillende deelcollecties naar het nieuwe depot. De prioriteit ligt bij het depot aan de Stoompoort, waar zich met name het textiel van de Oudheidkamer bevindt. Daarnaast zal het registreren en ontsluiten via de collectiewebsite worden voortgezet.

COLLECTIEBEHEER ECOMARE

Vanwege ruimtegebrek is een deel van de collectie zoals skeletten, eieren en niet-natuurhistorische collectie verhuisd naar de rolkasten buiten de eigenlijke depotruimte. Deze collectiegroepen zijn wat minder

gevoelig voor stof, vraat en wisselingen in temperatuur en vocht dan de andere collectiegroepen. Er is aan het einde van het jaar lekkage geweest in het depot, maar dit heeft niet voor collectieschade gezorgd. Wel is het van belang de relatieve luchtvochtigheid in de gaten te houden en de collectie te blijven controleren op schimmel.

Bij Ecomare zijn erg veel zeevogels dood binnengebracht, vooral zeekoeten, maar ook alken en roodkeelduikers. Deze worden niet geprepareerd en opgenomen in de collectie, maar doorgespeeld naar wetenschappelijke instellingen voor onderzoek. Hetzelfde is gebeurd met enkele schelpen- en fossielencollecties, die niet in de collectie van Ecomare pasten. In de loop van het jaar zijn de skeletten van een gewone dolfin en een griend geborgen die wél worden toegevoegd aan de collectie. Deze zijn nu bij de preparateur. Het skelet van een dwergvinvis met scoliose is dit jaar opgeleverd en te bewonderen in het Zeeaquarium. De nieuw binnengekomen walvisbotten van de afgelopen jaren zijn gedetermineerd en ingeschreven.

VOORUITBLIK 2024

De focus ligt op het controleren en verpakken van de objecten in het depot voor de verhuizing. Daarnaast gaan we door met het fotograferen van de objecten.

COLLECTIEBEHEER MUSEUM KAAP SKIL

In 2023 zijn er voor Museum Kaap Skil ongeveer 900 objecten beoordeeld, verpakt en verhuisd van de opslag aan de Rozendijk naar het nieuwe depot. Daarnaast is verder gewerkt aan de registratie van de objecten uit de voormalige tentoonstellingen in het hoofdgebouw. Ook is begonnen met het digitaliseren van de bruikleen- en schenkingsovereenkomsten. De tentoonstelling Wereldreis is met de komst van de kappa helemaal afgerond. De kappa is extern geconserveerd, zodat deze de komende jaren bestand is tegen de omstandigheden op zaal. Op dit moment zijn twee onderdelen van een boegbeeld en een hoekman nog in conservering. In de Palmhoutwrak-tentoonstelling is een wissel geweest, de wasportret-houder (poederdoos) is vervangen door de pronkbeker. Op het buitenterrein is het TESO-wachthok opgeknapt.

Daarnaast is in de maanden juni en juli het duikonderzoek van de Rijkdienst voor Cultureel Erfgoed naar het Tweekanonnenwrak (BZN9) in het ArcheoLab gefaciliteerd, en zijn twee scripties (Universiteit Leiden en Hogeschool Saxion) begeleid.

VOORUITBLIK 2024

De deelcollecties die zijn opgeslagen op de verschillende zolders van de huisjes op het buitenterrein van MKS zullen worden beoordeeld en klaargemaakt voor verhuizing naar het nieuwe depot. De overgenomen foto's van de TX-vloot van het Vlaardings Museum worden geregistreerd en ontsloten via een digitale presentatie. Papieren bruikleen-, schenkings- en registratieformulieren worden gekoppeld aan TMS.

COLLECTIEBEHEER OUDHEIDKAMER

In 2023 is de tentoonstelling Tot in de puntjes verzorgd voor het tweede seizoen te bewonderen geweest. Vanaf 1 september is gestart met de voorbereidingen van de nieuwe tentoonstelling in 2024, Spelen met het verleden. Hiervoor is de eigen speelgoedcollectie helemaal nagelopen en zijn hiaten in de registratie opgevuld. Ook is in het najaar de achterkamer ont-ruid, omdat de doorzakkende vloer aan vervanging toe was.

Daarnaast is gestart met het oral history-traject, waarvoor vrijwilligers de komende jaren gefilmd en geïnterviewd gaan worden over persoonlijke herinneringen die voortvloeien uit de collectie van het museum. Ook is er een scriptie (Reinwardt Academie) over de bezoekersprofielen van de Oudheidkamer begeleid. In 2023 is bovendien het onderzoek naar de exploitatie van het buurhuis afgerond, en is besloten dit pand niet bij de Oudheidkamer te betrekken.

VOORUITBLIK 2024

In 2024 wordt de Oudheidkamer gereed gemaakt voor een nieuw seizoen. Hiervoor wordt de achterkamer opnieuw ingericht, terwijl de eigen collectie antiek speelgoed centraal staat in de nieuwe wissel-tentoonstelling Spelen met het verleden. Bovendien zal de collectie textiel, gestationeerd in de opslag Stoompoort, worden omgepakt en voorbereid voor verhuizing naar het nieuwe depot.

COLLECTIEBEHEER VUURTOREN

Er is een portret van oprichter J.L. Kikkert verworven via een veiling. De vaste presentatie is vernieuwd. Collectie die niet meer wordt tentoongesteld, is naar het depot bij Ecomare gebracht. In 2024 zullen geen grote collectiewerkzaamheden plaatsvinden.

7.6.3 LEVENDE HAVE

De dieren in de vaste groep verblijven permanent bij Ecomare. Helaas werd in 2023 bij de gewone zeehonden afscheid genomen van de op dat moment oudste zeehond Jan. Hij was als blinde pup op 1 augustus 1987 bij Ecomare binnengekomen. Op dit moment zijn er nog negen gewone zeehonden, twee grijze zeehonden en een ringelrob in de vaste levende collectie zeehonden.

In het aquarium leven meer dan 29 vissoorten, zeven soorten kreeftachtigen, zes soorten anemonen, drie soorten schelpdieren en zeesterren. Allemaal soorten die ook in de Wadden- dan wel de Noordzee voorkomen. Een aantal van deze dieren zijn op maar weinig plekken in aquaria te bewonderen, zoals de driedradige meun, zeeanjer, grote zeenaald en blaasjeskrab. Alle dieren zijn ondergebracht in zeven grote en diverse kleine aquaria, die elk zijn ingericht in een specifiek habitat.

De vaste groep vogels bestaat uit 14 jan-van-genten, de grootste populatie in een dierentuin binnen Europa, en een aalscholver. Hier zijn in 2023 onder meer twee jonge genten uit Zoo am Meer Bremerhaven (Duitsland) bijgekomen. De wens is om nog een volwassen vrouwelijke aalscholver aan de collectie toe te voegen als gezelschap voor de enige aalscholver in de groep.

De opvangdieren blijven voor kortere tijd in de opvang. Bij een melding van een zeehond of gevaarlijke vogel die waarschijnlijk hulp nodig heeft, gaat een van de diervverzorgers naar het dier toe. Ter plekke wordt een afweging gemaakt of het dier directe opvang nodig heeft of dat het eerst op de locatie geobserveerd wordt. Zeehonden die ter observatie op het strand blijven, worden gemarkeerd zodat ze in het veld duidelijk te identificeren zijn. De diervverzorgers van Ecomare gebruiken daarvoor een blauwe kleur.

Collega opvangcentra gebruiken andere kleuren. In 2023 werden in totaal 278 zeehonden op het strand bekeken. Daarvan zijn er 166 op het strand gemarkeerd en ter observatie blijven liggen. De overige 112 zijn meegenomen naar de opvang. In totaal zijn 76 gewone zeehonden gemarkeerd en blijven liggen en 80 opgevangen. Van deze 80 zijn er 21 weer gezond terug gebracht naar zee, twee uit zichzelf doodgegaan en 57 zijn geëuthanaseerd. Er zijn 90 grijze zeehonden gemarkeerd en blijven liggen en 23 dieren opgevangen. Van deze 23 zijn er 19 weer gezond terug gebracht naar zee, een is zelf doodgegaan en drie zijn geëuthanaseerd. Drie van de zeehonden die in de opvang terecht zijn gekomen waren al eerder opgevangen door collega opvangcentra uit het buitenland. Er zijn in 2023 in totaal zeven zeehonden gemeld die verstrikt zaten in een net, daarvan konden er vier bevrijd worden.

In 2023 kwamen 679 dieren in de vogelopvang van Ecomare terecht. Het ging om 70 soorten vogels en zes soorten zoogdieren. Van al deze dieren zijn er 219 weer gezond vrijgelaten, 167 zijn er zelf doodgegaan, 212 zijn er geëuthanaseerd, 67 zijn naar een ander opvangcentrum doorgezet en drie kittens zijn naar dierenartsenpraktijk Texel gegaan. De meest talrijke soort in de opvang waren zilvermeeuwen, hiervan werden er 116 opgevangen. Daarnaast werden 72 egels, 69 zeekoeten, 63 wilde eenden en 26 aalscholvers opgevangen. Enkele bijzondere soorten in de opvang waren een parelduiker en een velduil. Een op het oog gezonde egel die klem was komen te zitten in een raster van een tuinafscheiding en een nachtje ter observatie in de opvang zat, verraste ons de volgende ochtend met zeven jongen. Moeder en zes gezonde jongen zijn later weer losgelaten, met een goed gewicht om de winter in te gaan. In totaal zijn er van de van vogelgriep verdachte en geteste vogels uiteindelijk 12 positief getest op vogelgriep.

De doornhaai die eerder met oogproblemen via de TX36 in de opvang terecht was gekomen is in de zomer van 2023 weer losgelaten. De trend van kortsnuitzee-vaardjes in de opvang zette in 2023 door, namelijk 16 stuks. Dat zijn er weer meer dan de jaren ervoor. Inmiddels zijn er zeven weer losgelaten en drie overleden. De rest verblijft nog in de opvang.

Buiten een ontheffing voor het opvangen van deze kortsnuitzeevaardjes heeft Ecomare ook een ontheffing voor het opvangen van maanvissen en voor de eerste kritieke zorg van zeeschildpadden.

In 2023 kwamen drie meldingen binnen van een levende bruinvis op het strand. Daarvan zijn er twee overgedragen aan SOS dolfijn. De derde was helaas net overleden bij aankomst. Bruinvis Tess, die op 30 januari bij paal 9 van het strand is gehaald, was het eerste dier in de nieuwe opvangfaciliteit van SOS dolfijn en is op 18 april weer losgelaten.

Ecomare heeft ook de Seal Rescue Conference 2023 mogen organiseren. Het is een jaarlijks terugkerende driedaagse bijeenkomst van Europese zeehondencentra. Zo'n vijftig deelnemers uit verschillende landen wisselden kennis en ervaringen uit in plenaire sessies en tijdens informele gesprekken. Ecomare deed dit voor de eerste keer en kijkt terug op een zeer geslaagd en goed georganiseerd evenement.

Groepsfoto van de deelnemers aan de conferentie bij Ecomare

VOORUITBLIK 2024

Het X-bassin is in 2023 nog niet aangepast voor het houden van zeehonden. Dat komt mede door de vertraging in het afgeven van een ontheffing van de natuurvergunning op het gebied van stikstofdepositie. De aanpassing schuift door naar 2024. In 2024 willen we de coating van de overige bassins vernieuwen. Deze wordt donkerder van kleur, wat beter is voor het welzijn van de zeehonden. Er komen twee goede quarantaine-aquaria achter de schermen bij de diervverzorging en bij de vogelopvang wordt de educatie verbeterd en uitgebreid om de bezoeker nog meer te betrekken bij dit gedeelte van ons werk. Daarnaast werkt de afdeling diervverzorging in 2024 aan het digitaliseren van de opvangregistratie.

7.6.4 EXCURSIES EN ACTIVITEITEN

Met inzet van educatief medewerkers en gidsen van het NET werden er in 2023 weer allerlei programma's voor toeristen gegeven. In totaal zijn er maar liefst 194 toeristenprogramma's uitgevoerd waarvan de Wadexcursie bij De Cocksdorp onverminderd populair is bij zowel Nederlandse als Duitse toeristen. Toch werd een twintigtal activiteiten minder georganiseerd dan in 2022. Er is ingezet op rendabele activiteiten, slecht bezochte activiteiten uit 2022 werden niet meer aangeboden. Toch scheelde het maar weinig in het totaal aantal deelnemers. In totaal deden 3.572 toeristen mee aan de buitenactiviteiten. De zichtbaarheid van Ecomare werd tijdens het veldwerk vergroot door de aanschaf van een nieuwe auto met aangepaste bestickering, nieuwe kleding voor de gidsen en beachflags om verzamelpunten te markeren. De VIP-tour was net zo populair in 2023 als in 2022, in totaal boekten 80 bezoekers een exclusief kijkje achter de schermen bij Ecomare.

SCHOLENPROGRAMMA'S

In 2023 organiseerde Ecomare in totaal 229 educatieve activiteiten voor scholen. Er kwamen 167 Nederlandse scholen op bezoek, 17 Duitse en 11 Engelse scholen. Van deze scholen kregen 92 een introductie van een educatief medewerker van Ecomare ter voorbereiding op het museumbezoek. Door een vermindering van de inzet van medewerkers is het aantal Nederlandse scholen dat een (buiten)programma boekte wel iets gedaald ten opzichte van 2022, van 197 naar 167. In 2023 werden er bij Museum Kaap Skil bijna driemaal zo veel betaalde activiteiten geboekt dan in het jaar daarvoor, namelijk 32 tegenover 11 in 2022. Er werd 30 keer een activiteit geboekt door een groep, twee keer door scholen. Tot deze betaalde activiteiten behoren juttersverhalen, een rondleiding door Museum Kaap Skil, een rondleiding over Fort de Schans of een programma op maat. Er werden minder programma's door scholen geboekt dan in 2022, namelijk 31 tegenover 41. Een mogelijke oorzaak hiervan is dat de nadruk in 2023 op De Jurk lag, wat wellicht minder interessant voor scholen was.

TEXELSE SCHOLEN

Bij Museum Kaap Skil kwamen in 2023 veel Texelse scholen op bezoek, mede dankzij het extra les-

programma dat opgezet werd tijdens PreSail. Voorafgaand aan Sail Den Helder, op 28 en 29 juni 2023, werd op Texel een Pre-Sail georganiseerd. Tijdens de Pre-Sail lagen er zeilschepen voor anker op de Rede van Texel en in de haven van Oudeschild. De groepen 3 t/m 6 van alle Texelse basisscholen gingen na het bezoek aan Museum Kaap Skil aan de slag met het maken van een 'nieuwe Reede'. Deze brachten ze tijdens Sail naar het museum voor een tijdelijke tentoonstelling die te bezoeken was tot aan de zomervakantie. Ook Ecomare wisten de Texelse scholen dit jaar weer goed te vinden. Het educatieve lesprogramma op de Thijsseschool werd ook voortgezet in 2023. Elke dinsdag verzorgt een educatief medewerker van Ecomare een natuurles in het daarvoor speciaal ingerichte Thijsselab.

MUSEUMACTIVITEITEN

Toeristen waardeerden de museumactiviteiten bij Ecomare. Er werden 603 activiteiten ingepland, zoals een walvispraatje, informatie bij de strandvondstenkar en een suppoost in het zeelaboratorium. Dit waren 138 meer activiteiten dan in 2022, dit kwam omdat er meer vrijwilligers zijn ingezet. In 2022 wilden nog niet alle vrijwilligers volledig ingezet worden vanwege corona. De voerpresentaties die de diervverzorgers dagelijks tweemaal geven blijven ook populair. In de zomer-vakantie werden er twee goedbezochte 'haringparty's' georganiseerd. Bij deze 'haringparty's' gaven de diervverzorgers extra voerpresentaties. Daarnaast was er een haringspeurtocht, een haringpuzzel, haring kleuren en de conservator vertelde over het leven van de haring. In de winter werden winterlezingen georganiseerd in het thema klimaatverandering, deze lezingen werden bijzonder goed bezocht.

Bij Ecomare werd in november de tijdelijke tentoonstelling Doggerland, verdwenen in de golven geopend. In deze tentoonstelling ontdek je het verleden van de Noordzee.

In Museum Kaap Skil brak het seizoen voor de oude ambachten eind april weer aan. Vrijwilligers demonstreerden hun handigheid in het nettenboeten, visroken, touwslaan, spinnen of smeden. De molenaars zijn jaarrond elke vrijdagochtend in de molen om meel te malen en bezoekers te woord te staan.

De jutter vertelde zeker 134 sterke verhalen aan bezoekers in de jutterij. Zowel in het hoogseizoen als tijdens de vakanties kon de bezoeker genieten van een aantal nieuwe programma's, zoals een rondleiding langs de maquette. De populairste rondleiding bleek die door de tentoonstelling Wereldreis te zijn, deze werd maar liefst 69 keer gegeven door een van de educatief vrijwilligers. Voor kinderen werd de activiteit bij de scheepskist van Jacob Haafner 10 keer georganiseerd. In het paasweekend konden kinderen een paas-speurtocht doen en leerden ze het woord Skilsloot op speelse wijze door letters te verzamelen en in de goede volgorde te zetten in de vissershuisjes. In de herfstvakantieperiode is er voor bezoekers twee keer het Kindercollege Archeologie georganiseerd waarna bezoekers mochten helpen met het in kaart brengen van vondsten. De BINGO-speurtocht blijft onverminderd populair en er is inmiddels ook een kleur- en knutselplaat van de Jurk. Deze was in de kerstvakantie voor het eerst beschikbaar voor bezoekers.

In april 2023 werd de documentaire De Jurk en het Scheepswrak bij de publieke omroep uitgezonden. Hierdoor kwam er nog meer aandacht vanuit de media voor het museum en sindsdien zijn de bezoekers-aantallen aanzienlijk toegenomen. Begin mei kwam het koninklijk paar op bezoek, ook dit bracht veel media-aandacht met zich mee.

Museum Kaap Skil heeft meegedaan aan de Canon-dagen op 13 en 14 mei 2023. In de kerstvakantie werd het programma Passen en weten geïntroduceerd. Bij deze activiteit wordt een paspop of een bezoeker aangekleed met een nagemaakte 17e-eeuwse jurk en alle bijbehorende onderkleding. Hierbij wordt al snel duidelijk dat er hulp nodig was bij het aankleden en dat de Jurk maar een klein gedeelte is van een garderobe van een deftige dame uit de 17e eeuw. Tijdens deze activiteit vertelt een educatief medewerker verhalen uit de 17e eeuw.

Textielexpert Emmy de Groot heeft een drukbezochte lezing gegeven over de textiele vondsten in het Palmhoutwrak. De Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed voerde archeologisch onderzoek uit en dook daarbij op het scheepswrak de BZN9. Studenten waren tijdens de duikperiode live aan het werk in het archeolab.

In juni en juli was de RCE aanwezig in het museum om de vondsten opgedoken uit het BZN9-wrak te registreren. Ook hebben ze drie lezingen verzorgd: een aan het begin- en eind van de duikwerkzaamheden en een familielezing tijdens de archeologiedagen op 16, 17 en 18 juni. In het museum werd tevens gestart met het project Gezichten van Noord-Holland, waarbij gevluchte Oekraïense mensen werden betrokken die op de hotelboot in Oudeschild wonen. In 2024 zal hiervan een kleine tentoonstelling te zien zijn bij Museum Kaap Skil.

In de vuurtoren deden heel veel enthousiaste kinderen de nieuwe speurtocht Kraak de code. In de herfst- en kerstvakantie is de vuurtoren in totaal zes avonden open geweest. De belangstelling daarvoor was wisselend, waarschijnlijk vanwege de slechte weersomstandigheden op die avonden. De vuurtoren is in de zomer één dag en in de winter twee dagen gesloten geweest in verband met storm. De vuurtoren is in het najaar van 2023 zeven weken gesloten geweest in verband met de opbouw van de nieuwe tentoonstelling. Deze zou vlak voor de kerstvakantie geopend worden maar helaas strooide storm Pia roet in het eten waardoor de officiële opening niet door kon gaan. Uiteindelijk heeft de nieuwe burgemeester van Texel, Mark Pol, de tentoonstelling alsnog geopend op 9 januari 2024.

In de Oudheidkamer beleefde de tentoonstelling Tot in de puntjes verzorgd een succesvol tweede seizoen. Ook werd er 10 keer een Aagje-wandeling door het centrum van Den Burg georganiseerd. En in de zomer vonden weer succesvolle kruidenworkshops plaats. Twee vrijwilligers vertellen tijdens deze workshop over de geschiedenis van de kruidengeneeskunde en de toepassing van diverse kruiden. De deelnemers gaan vervolgens zelf in het museum met de kruiden aan de slag, onder het genot van kruidenhapjes en kruidendrankjes.

Stichting Texels Museum presenteerde zich op diverse evenementen zoals de zomermarkt in Den Burg, het Blue Schools evenement in Den Helder en op Sail Den Helder.

VOORUITBLIK 2024

Ecomare

Het programma Ecomare Mooier dat vooruit kijkt naar 2030 krijgt steeds meer vorm. Er zal in 2024 een nieuwe tijdelijke tentoonstelling komen op de vide bij de tentoonstelling Wonderlijk Wad. Bij de vogelopvang komt meer uitleg voor de bezoekers zodat er meer bekend wordt over ons werk met betrekking tot de vogels in de opvang. Vanuit de vernieuwing wordt in 2024 het restaurant verder aangepast met een nieuw buffet en nieuw meubilair.

Museum Kaap Skil

De ontwikkeling van educatieve programma's voor scholen rondom het Palmhoutwrak wordt verder uitgewerkt. Daarnaast wordt een begin gemaakt voor de vernieuwing van het gebouw De Noordkaap. Het terras van het museum wordt voorzien van nieuwe meubels en parasols die beter bij de uitstraling van het museum passen. Er wordt gezocht naar duurzame en meer lokale producten voor het assortiment in het restaurant.

Vuurtoren

Bij de vuurtoren wordt de focus gelegd op het testen en evalueren van programma's voor groepen, toeristen en scholen.

Oudheidkamer

Bij aanvang van het nieuwe seizoen wordt de nieuwe tijdelijke tentoonstelling Spelen met het verleden geopend. De Oudheidkamer krijgt een nieuwe website en in samenwerking met de afdeling collectie krijgt het oral history project meer vorm.

7.6.5 ORGANISATIE

PERSONEEL EN ORGANISATIE

In 2023 is op vele manieren uitvoering gegeven aan het P&O-plan dat het jaar ervoor was opgesteld met als een van de doelen 'we werken met een goed en transparant personeels- en vrijwilligersbeleid'. Onder de term Plezierig! is gewerkt aan verbinding en vertrouwen. Op elke personeelsbijeenkomst leerden we elkaar beter kennen en waarderen. Een serie leefstijlactiviteiten zorgde voor enthousiasme, verbinding en was een stap naar vitalere medewerkers. Voor het bureauwerk kregen medewerkers advies van een ergotherapeut over onder meer de zithouding. Meerdere processen werden geautomatiseerd waaronder de instroom van nieuwe medewerkers en uitwisseling van contracten. De overstap naar een arbodienst biedt de organisatie én de medewerkers meer steun bij (langdurig) verzuim. Eind 2022 werd een functiewaarderingstraject voor alle functies van STM gestart. Dit traject is in het voorjaar van 2023 afgerond. Gedurende het jaar werden 10 belangrijke vacatures ingevuld en 11 seizoenskrachten aangenomen. Seizoenskrachten worden ingezet bij het restaurant en de receptie van Ecomare, de dierv verzorging, educatie en in de vuurtoren. Er vertrokken 20 collega's, waaronder de meeste seizoenskrachten en drie medewerkers gingen met pensioen.

VOORUITBLIK 2024

In 2024 wordt opnieuw ingezet op Plezierig! werken. Bij de seizoenstafels is het thema voor 2024 'Altijd wat te leren'. Voor verbetering van de kantoorinvulling en werkplekken bij Museum Kaap Skil wordt in 2024 een plan uitgewerkt.

VRIJWILLIGERS

Ambachtslieden, educatief suppoosten, vrijwilligers die het buitenterrein schoonhouden, depotvrijwilligers, gastvrouwen en -heren, collectievrijwilligers, fotografen; er zijn binnen STM veel plekken die door vrijwilligers worden ingevuld. Zij zijn er extra voor de bezoekers of ondersteunen de medewerkers van STM. De vrijwilligers zijn een aanwinst en aanvulling voor de stichting. Door hen krijgen de bezoekers dat stuk extra beleving mee, wordt het terrein schoongehouden,

worden er prachtige verhalen en interessante weetjes verteld. Daarnaast zorgen ze dat medewerkers hun werk nog beter kunnen doen door te assisteren bij het fotograferen, registreren en behouden van objecten uit de collectie. Dit dekt nog lang niet de gehele lading waar de vrijwilligers voor staan. Zij zijn onmisbaar voor de stichting en hun inzet wordt zeer gewaardeerd. Een aantal vrijwilligers van de Oudheidkamer stak in 2023 al veel energie in het voorbereiden van de nieuwe tentoonstelling Spelen met het verleden, die in het voorjaar van 2024 in de Oudheidkamer wordt geopend. Bij Museum Kaap Skil werden vrijwilligers geworven en opgeleid voor een nieuwe bezoekersactiviteit: een rondleiding door de tentoonstelling Wereldreis. Bij Ecomare zorgen vrijwilligers voor het schoonhouden van het buitenterrein en voor het begeleiden en infomeren van bezoekers.

Afgelopen jaar hebben twee vrijwilligers afscheid genomen en zijn er vijf nieuwe vrijwilligers bijgekomen. Nieuwe vrijwilligers werven is een taak van de vrijwilligerscoördinator en blijft nodig om alle vrijwilligersposities in te vullen.

VOORUITBLIK 2024

In het eerste kwartaal van 2024 wordt een wervingscampagne ingezet in de lokale media om nieuwe vrijwilligers te werven.

7.6.6 VEILIGHEID EN INTEGRITEIT

MELDINGEN VERTROUWENSPERSOON

In het voorjaar van 2023 was de vertrouwenspersoon van STM aanwezig bij de personeelsvergadering van de Ondernemingsraad om zich voor te stellen en haar rol toe te lichten. De gegevens van de vertrouwenspersoon zijn te vinden op intranet en in de personeelsgids. In 2023 is er vanuit STM minimaal beroep gedaan op de externe vertrouwenspersoon over klachten van grensoverschrijdend gedrag of meldingen over integriteitkwesies. Naast een jaarrapportage die met de ondernemingsraad en directie wordt gedeeld, heeft de adviseur P&O elk jaar een evaluatiegesprek met de vertrouwenspersoon.

RISICOBEBEERSING

In 2023 heeft STM een start gemaakt met het verder professionaliseren van de risicoanalyse door een inventarisatie van mogelijke risico's voor de organisatie. Volgende stap is over deze risico's in overleg te gaan, hier een kans en impact aan te koppelen waarna de financiële omvang kan worden bepaald. Op basis van deze risicoanalyse kan de gewenste omvang van het weerstandvermogen, waar de continuïteitsreserve voor wordt gevormd, worden bepaald. Dit zal in 2024 verder worden vormgegeven. .

INFORMATIEBEVEILIGING

In het kader van de jaarrekeningcontrole is een IT-audit uitgevoerd. De hieruit voortkomende adviezen zijn opgevolgd of worden opgevolgd in de komende periode.

FRAUDE EN NON-COMPLIANCE

De accountant besteedt bij de jaarlijkse controle aandacht aan fraude en onregelmatigheden van materieel belang. In 2023 is bij die werkzaamheden bij STM geen materiële fraude of non-compliance geconstateerd.

7.6.7 GOVERNANCE CODE CULTUUR

STM onderschrijft de Governance Code Cultuur.

Hieronder wordt voor elk van de 8 principes toegelicht hoe STM hiermee omgaat.

- Principe 1: De organisatie realiseert haar maatschappelijke doelstelling door culturele waarde te creëren, over te dragen en/of te bewaren. STM verbindt mensen met natuur en cultuur om samen een mooiere wereld te maken. Deze doelstelling staat centraal bij het inrichten van tentoonstellingen, maken van educatieve programma's, opvangen van zeedieren en bij het beheren en behouden van het erfgoed voor de verschillende locaties.

- Principe 2: De organisatie past de principes van de Governance Code Cultuur toe. STM past deze principes toe en geeft sinds dit jaar een toelichting op deze principes in het jaarverslag.

- Principe 3: Bestuurders en toezichthouders zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op belangenverstrengeling, vermijden ongewenste belangenverstrengeling en gaan op een transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen. Directieleden en leden van de Raad van Toezicht van STM hebben hun nevenfuncties gemeld en onderling kenbaar gemaakt. De nevenfuncties van de leden van de RvT staan vermeld bij het verslag van de RvT. Voor de directieleden zijn in 2023 de volgende nevenfuncties opgegeven:
Corina Hordijk, artistiek directeur
Nevenfuncties: bestuurslid bij Stichting tot behoud van Molen de Traanroeier, lid van Stichting Rede van Texel LIVE, vrijwilliger bij Texelfonds en Soep op Zondag.
Anneke Schrama, facilitair directeur
Nevenfuncties: voorzitter Tuindersvereniging Den Burg.
Marion Barth, zakelijk directeur
Nevenfuncties: extern vertrouwenspersoon bij De Bolder, lid van de LAG (lokale actiegroep LEADER), bestuurslid bij Nationaal Park de Duinen van Texel, en vrijwilliger bij taallessen aan vluchtelingen.

- Principe 4: Bestuurders en toezichthouders zijn zich bewust van hun eigen rol en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en handelen daarnaar.

De verdeling van taken en bevoegdheden tussen directie en Raad van Toezicht zijn vastgelegd in de statuten en in een directiereglement dat is ondertekend door alle partijen.

- Principe 5: De directie is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie. De directie heeft afspraken vastgelegd rondom besluitvorming, gezamenlijke tekenbevoegdheid, aanwezigheid bij en frequentie van vergaderingen met RvT, OR, WAR en er is (minimaal) jaarlijkse coaching en zelfevaluatie.

- Principe 6: Het bestuur gaat zorgvuldig en verantwoord om met de mensen en de middelen van de organisatie. STM heeft een algemene gedragscode en een online gedragscode. In de algemene gedragscode wordt nader ingegaan op (seksueel) ongewenst gedrag: 'Discriminatie, (seksuele) intimidatie, fysiek of verbaal geweld wordt binnen STM beslist niet geaccepteerd. Geen enkel excuus wordt dienaangaande aanvaard. Indien sprake is van ongewenst gedrag, zal worden gehandeld conform het protocol ongewenst gedrag/sanctiebeleid.' Daarnaast heeft STM een externe vertrouwenspersoon en een klachtenprocedure voor medewerkers/vrijwilligers en een klachtenprocedure voor bezoekers. Alle gedragscodes, regelingen en klachtenprocedures zijn gedeeld met het personeel via de ondernemingsraad en via het teamleidersoverleg dat elk kwartaal plaatsvindt. Eventuele morele dilemma's worden hier besproken. STM houdt zich aan de Ethische Code voor Musea. Ook is er een klokkenluidersregeling.

- Principe 7: De Raad van Toezicht voert zijn toezichthoudende, adviserende en werkgeversrol op een professionele en onafhankelijke wijze uit. De RvT van STM heeft dit vastgelegd in de statuten en in het reglement Raad van Toezicht.

- Principe 8: De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor zijn samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid. In de statuten en het Reglement voor de Raad van Toezicht van Stichting Texels Museum staat vermeld welke afspraken er zijn gemaakt met bijvoorbeeld de ondernemingsraad, het profiel van de leden, de zelfevaluatie en het rooster van aftreden.

7.6.8 KLACHTENREGELING

Stichting Texels Museum kent een procedure voor het omgaan met klachten van bezoekers, donateurs en andere belanghebbenden. Een korte klachtenregeling is op de websites te vinden. Alle klachten en opmerkingen worden geregistreerd bij het directiesecretariaat. Ook klachten via sociale media worden beantwoord en geregistreerd. In 2023 ontvingen we één formele klacht per e-mail. Dit betrof een educatief programma. De teamleider van publiekszaken heeft de school in een e-mail een reactie hierop gegeven. De school reageerde hier positief op waarmee het incident is afgerond. Klachten en opmerkingen die bij de recepties en restaurants worden gemaakt, worden zo veel mogelijk direct afgehandeld.

7.6.9 SAMENWERKINGSVERBANDEN

Stichting Texels Museum ziet zichzelf als een interessante en sterke samenwerkingspartner.

Met veel externe partijen wordt doorlopend samengewerkt; deze samenwerkingen zijn en blijven van grote waarde.

Een aantal samenwerkingsverbanden uit 2023:

- De Provincie Noord-Holland en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.
- Samenwerking met het Nationaal Park de Duinen van Texel.
- Met Staatsbosbeheer wordt samengewerkt bij excursies in de Texelse natuur. Stichting Texels Museum draagt samen met Staatsbosbeheer ook bij aan projecten rond de ontwikkeling van het Hoge Berggebied.
- Ecomare speelt een prominente rol in het overleg over het Zeehondenakkoord, samen met de overheid en de andere opvangcentra in Nederland.
- Ecomare neemt deel aan het overleg samenwerkende waddencentra.
- Er is een doorlopende samenwerking binnen de Stichting Nederlandse Natuurhistorische Collecties (SNNC).
- Daarnaast wordt met een groot aantal partijen samengewerkt, waaronder Rijkswaterstaat, Gemeente Texel, VVV Texel, IVN, Waddenvereniging, NatuurEducatie Texel (Net), Texels Ondernemers Platform TOP, Universiteit van Amsterdam, Technische Universiteit Delft, Huygens Instituut voor Nederlandse Geschiedenis, Textile Research Centre Leiden, Stichting Zuiderzee Musea, The School of Historical Dress in Londen, ICOM, COMCOL, DEMHIST, de Museumvereniging, de andere Texelse musea, Duikclub Texel, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, de KNRM, Waddenhaven Texel, TESO, VisNed, Nationaal Archief, Rijksmuseum Amsterdam, Scheepvaartmuseum Amsterdam en NIOZ.

7.6.10 MVO-BELEID

Vanuit het Strategisch Plan en onze missie werken we zo duurzaam mogelijk. We zijn er dan ook trots op dat zowel Ecomare als Museum Kaap Skil voldoet aan de normen voor het gouden Green Key-keurmerk. Dit houdt in dat wij een stapje meer doen op het gebied

van duurzame inkoop, energieverbruik, herkomst en bereiding van eten en drinken, schoonmaak en afval-scheiding. Duurzaamheid is immers meer dan energie-besparing. We werken continu aan bewustwording bij onze medewerkers. Bij indiensttreding ontvangt elke medewerker informatie over het Green Key-keurmerk, en tussentijds wordt er via intranet geregeld aandacht aan besteed. De museumwinkels en horeca zijn voortdurend bezig met duurzamer inkopen en een duurzamere uitstraling naar het publiek.

Het duurzaam ondernemen uit zich binnen STM onder meer in:

- Een groene energieleverancier: Engie (collectief EnergyProof);
- Energiegebruik beperken (ledlampen);
- Watergebruik beperken;
- Warmte-koudeopslag bij Ecomare en bij Museum Kaap Skil;
- Afval scheiden: ook in de musea heel nadrukkelijk;
- Aanbod in winkels en restaurants zo duurzaam mogelijk;
- De inkoop van veel lokale producten;
- Inkoop van groene schoonmaakmiddelen;
- Bewustzijn bij medewerkers vergroten;
- Een elektrische auto en een elektrische fiets voor personeel;
- Fietsenplan voor woon-werkverkeer, in plaats van vergoeding voor autokilometers.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen is eveneens een belangrijk onderdeel in de Green Key-keuring. STM neemt invulling van haar maatschappelijke taak ook serieus. Door het aanbieden van stageplaatsen en vrijwilligerswerk, samenwerking met de reclassering en met een sociale werkplaats. Maar ook samenwerking met Stichting de Traanroeier, Duikclub Texel en de dorpscommissie van Oudeschild. Bij Ecomare is een inzamelpunt voor lege plastic flessen en blikjes. Een vrijwilliger sorteert deze wekelijks samen met zijn persoonlijk begeleider en levert ze in. De opbrengst hiervan komt ten goede aan de zeehondenopvang. Een bijzonder mooie win-win-win-situatie.

In het restaurant van Ecomare werkte iemand in 2023 twee dagdelen per week in het kader van een taalstage, gekoppeld aan de inburgering in Nederland. Vanaf de

zomer van 2022 biedt STM permanent werk aan drie mensen die vanwege de oorlog uit Oekraïne zijn gevlucht en op Texel verblijven. Deze aanvullingen maken het medewerkersbestand van STM nog diverser.

VOORUITBLIK 2024

In 2024 vindt de tweejaarlijkse keuring plaats van de Green Key voor Museum Kaap Skil en Ecomare. Het Green Team zorgt ervoor dat alles voor deze keuringen tijdig op orde is. Bij Ecomare wordt het Green Key-keurmerk in de toekomst vervangen door een gelijkwaardig keurmerk: Duurzaam Gastvrij. In 2024 wordt hierover gecommuniceerd, intern en naar bezoekers.

DUURZAME ONTWIKKELINGEN

In het winkelaanbod van Ecomare wordt steeds meer ingezet op een duurzamer inkoopbeleid; er wordt gelet op de herkomst van de artikelen en het materiaal waarvan ze gemaakt zijn.

Het assortiment van het restaurant bij Ecomare is aangepast; frisdrank is vervangen door lokale en verantwoorde dranken. Ook zijn de rookworsten uit het assortiment gegaan, deze zijn vervangen door gehaktballen van de lokale slager die enkel lokaal vlees verwerkt. Op de snert na worden er alleen nog verse soepen gemaakt. In de kiosk worden geen plastic bekertjes meer gebruikt. De koffie gaat in een mok en het ijs in een eetbaar bakje.

TOEKOMSTVISIE

In 2020 is het strategisch meerjarenplan van Stichting Texels Museum: <https://www.texelsmuseum.nl/strategisch-plan/> voor de periode tot en met 2025 vastgesteld. Het strategisch meerjarenplan beschrijft op welke manier Ecomare, Museum Kaap Skil, Vuurtoren Texel, Oudheidkamer Texel en de overkoepelende Stichting Texels Museum (STM) zich de komende jaren gaan ontwikkelen. Ondanks de coronacrisis bleef de stip op de horizon staan. In sommige gevallen moest de weg ernaartoe worden aangepast. Het plan laat zien hoe de stichting een krachtige katalysator is van vier bijzondere museumlocaties. En hoe ieder museum vanuit een aansprekende, eigen boodschap een beleving voor bezoekers tot stand brengt.

Van de visies voor de musea zijn doelen geformuleerd om de ambities te concretiseren en er is een communicatieplan ontwikkeld per museum. Ook de recente tentoonstellingsvernieuwingen in Museum Kaap Skil en Ecomare zijn in lijn met de nieuwe visies uitgevoerd.

De doelen voor STM als geheel en voor de afzonderlijke musea staan omschreven op de pagina's 12 en 13. Deze doelen zijn vanuit en met de verschillende afdelingen gemaakt en uitwerking ervan gebeurt samen met alle medewerkers. Uitwerkingen per doel en indicatoren om resultaten te kunnen meten zijn gebundeld in een interne werkmap en overkoepelende planning. Bij alle doelen wordt rekening gehouden met de kernwaarden van STM.

8.1 BEZOEKER CENTRAAL

Mensen zoeken naar authentieke ervaringen in een veranderende maatschappij. De sluiting van de musea en dierenparken tijdens de coronacrisis liet het verschil tussen online en echte ervaringen duidelijk zien. Het oog in oog staan met dieren, de wind horen razen op de vuurtoren, echte objecten bekijken (van een skelet van een vinvis tot een 17e-eeuwse jurk) of meegenomen worden door eilanders in een historisch woonhuis; het zijn ervaringen die je ter plaatse wilt beleven. In Ecomare leven gewone zeehonden en grijze zeehonden die niet meer terug kunnen naar zee. De dieren in de tijdelijke opvang worden na verzorging weer teruggebracht. Dit écht kunnen zien, is niet te vergelijken met een digitale ervaring.

8.2 DIGITALISERING

Digitalisering wordt wel steeds groter in onze samenleving. Technologie is onderdeel geworden van het leven. Zoomen, skypen, meeten en digitaal onderwijs zijn inmiddels met het dagelijks leven verweven. Websites en digitale middelen spelen al langer een belangrijke rol in informatieoverdracht bij STM, bijvoorbeeld voor het ontsluiten van collectie. Technologie heeft echter ook directe gevolgen in verwachtingen van bezoekers. Omdat zij online 24 uur per dag kunnen winkelen, werken of ontspannen, verwachten zij langere openingstijden en een optimale bereikbaarheid van de musea.

8.3 INCLUSIEF EN TOEGANKELIJK

Om iedereen gelijkwaardig aan te spreken, streven we naar het maken van een inclusief verhaal in een toegankelijke omgeving. Dit vereist extra zorg en aandacht. We onderschrijven de vernieuwde Code Diversiteit en Inclusie. Deze heeft betrekking op de fysieke, informatieve, digitale, sociale en financiële toegankelijkheid van instellingen en scherpt ons in het maken van keuzes.

8.4 TOERISME

De bevolking van West-Europa blijft verder vergrijzen en het percentage cultuurtoeristen van middelbare leeftijd groeit. Deze bezoekers vermijden de drukke schoolvakanties en komen vooral in het najaar of voorseizoen naar Texel. Omdat het hoogseizoen daartussen de grootste groep bezoekers trekt, is hiermee de jaar kalender gevuld, met alleen een kleine dip in de wintermaanden. STM is sinds 2021 deelnemer in de werkgroep Toeristische Toekomstvisie Texel, georganiseerd door Gemeente Texel en brengt daar het belang van behoud van Texels natuurlijk en cultureel erfgoed continu onder de aandacht.

8.5 DUURZAAMHEID

Duurzaamheid is geen trend maar een noodzakelijke ontwikkeling voor burgers, bedrijven en politiek. Consumenten zijn zich dan ook steeds meer bewust van hun persoonlijke of collectieve 'ecologische voetafdruk'. We willen graag bijdragen aan deze bewustwording door onze activiteiten en de activiteiten in onze musea. Bovendien staan we als organisatie voor een duurzame inkoop en gebruik van materialen.

8.6 DIERENWELZIJN

Ecomare zet dieren expliciet niet in voor vermaak maar werkt vanuit educatieve doelstellingen en streeft naar optimaal dierenwelzijn. In de periode tot en met 2025 worden hierin concrete stappen gezet in het aanpassen van de verblijven voor de dieren zowel voor de vaste groep als de dieren in de vogel- en zeehondenopvang.

staat van baten en lasten (begroting, bedragen x € 1.000)

baten		
baten particulieren	begroting 2024	begroting 2023
baten bedrijven	344	335
subsidies van overheden	30	25
baten verbonden organisaties	554	300
baten andere organisaties zonder winststreven	0	0
baten met tegenprestaties	0	111
overige baten	5.102	4.434
totaal baten	20	18
	6.050	5.223
lasten		
salaris	begroting 2024	begroting 2023
afschrijvingen	3.224	3.226
huisvestingskosten	1.383	1.026
publiciteit en communicatie	1.214	1.088
kantoor- en algemene kosten	478	469
financiële baten en lasten	373	335
totaal	10	8
	6.682	6.152
resultaat STM		
	-632	-929
bestemming van het resultaat (toevoegingen + /onttrekkingen -)		
onttrekking bestemmingsreserves	-177	62
onttrekking bestemmingsfondsen	-428	648
mutatie continuïteitsreserve	-27	219
totaal	-632	-929

JAARREKENING 2023

**Jaarverslag en jaarrekening
Stichting Texels Museum**

BALANS PER 31 DECEMBER 2023

		<u>31-12-2023</u> €	<u>31-12-2022</u> €
ACTIVA (BEDRAGEN X € 1.000)			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	49	74
Materiële vaste activa	2	<u>9.897</u>	<u>10.181</u>
		<u>9.946</u>	<u>10.255</u>
Vlottende activa			
Voorraden	3	131	93
Vorderingen	4	216	325
Liquide middelen	5	<u>4.003</u>	<u>4.016</u>
		<u>4.350</u>	<u>4.434</u>
		<u>14.296</u>	<u>14.689</u>
PASSIVA			
Reserves en fondsen			
Continuïteitsreserve	6		
	7	3.052	2.481
Bestemmingsreserves	8	3.978	4.183
Bestemmingsfondsen	9	<u>6.091</u>	<u>6.172</u>
		13.121	12.836
Voorzieningen	10	32	25
Langlopende schulden	11	392	484
Kortlopende schulden	12	751	1.344
		<u>14.296</u>	<u>14.689</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023

(bedragen x € 1.000)

	<u>Werkelijk</u> <u>2023</u> €	<u>Begroot</u> <u>2023</u> €	<u>Werkelijk</u> <u>2022</u> €
Baten			
Baten particulieren	411	335	348
Baten bedrijven	10	25	24
Subsidies van overheden	515	300	1.106
Verbonden organisaties	-	-	-
Andere organisaties zonder winststreven	222	111	103
Baten met tegenprestaties	4.869	4.434	4.220
Overige baten	108	18	102
Totaal baten	6.135	5.223	5.903
Besteed aan doelstellingen:			
Voorlichting en educatie	4.582	4.993	4.102
Werving baten:			
Kosten eigen fondsenwerving	334	303	250
Beheer- en administratie:			
Kosten beheer en administratie	934	856	768
Som der lasten	5.850	6.152	5.120
Saldo baten en lasten	285	-929	783
Financiële baten en lasten	-	-	-11
Resultaat voor bestemming	285	-929	772
Bestemming van het resultaat			
Mutaties fondsen en reserves	-286	-710	385
Mutaties continuïteitsreserve	571	-219	387
Totaal mutaties	285	-929	772

KASSTROOMOVERZICHT OVER 2023

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. Het saldo liquide middelen daalde in het jaar 2023 van € 4.016.000 naar een bedrag van € 4.003.000 (afgerond).

Bedragen x € 1.000	<u>2023</u> €	<u>2022</u> €
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo van baten en lasten	285	772
<i>Aanpassingen voor</i>		
Afschrijvingen materiële vaste activa	905	838
Afschrijvingen immateriële vaste activa	25	28
Mutatie voorzieningen	7	-
	937	866
<i>Verandering in werkkapitaal</i>		
Mutatie voorraden	-38	-14
Mutatie vorderingen	109	139
Mutatie kortlopende schulden	-592	119
	-521	244
Kasstroom uit operationele activiteiten	701	1.882
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings immateriële vaste activa	-	-29
Investerings materiële vaste activa	-621	-1.535
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-621	-1.564
Totaal van kasstroom uit financie-ringsactiviteiten		
Aflossingen leningen	-93	-93
Mutatie liquide middelen	-13	225
Mutatie liquide middelen		
Liquide middelen per 1 januari	4.016	3.791
Mutatie geldmiddelen	-13	225
Liquide middelen per 31 december	4.003	4.016

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Informatie over de rechtspersoon

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Texels Museum is feitelijk en statutair gevestigd op Ruijslaan 92, 1796 AZ te De Koog en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41239214.

Algemene toelichting

Algemene toelichting

De belangrijkste activiteiten van de rechtspersoon

De activiteiten van Stichting Texels Museum betreffen het geven van voorlichting en informatie over het Waddengebied en de Noordzee en over de natuur en cultuur op en rondom Texel. Stichting Texels Museum doet dit onder meer met behulp van een opvangcentrum waarin inheemse dieren die door ziekte, verwonding of verwezing, door direct of indirect menselijk handelen of nalaten tijdelijk niet zelfstandig in de vrije natuur kunnen overleven, tijdelijk op te vangen, te verzorgen en te revalideren. Andere activiteiten zijn het in stand houden, tentoonstellen en verder uitbouwen van collecties, objecten en het opbouwen van een informatiebank op bovengenoemd werkterrein die als basis kan dienen voor het verantwoorde en pakkende informatieverstrekking.

Continuïteit

Informatieverschaffing over continuïteit

Het resultaat over 2023 is hoger dan het begrote resultaat en de kasstroom is iets afgenomen ten opzichte van vorig boekjaar. Dit wordt onder andere veroorzaakt door de toegezegde bijdragen van fondsen, alsmede de hogere baten met tegenprestaties (o.a. hogere bezoekersaantallen dan begroot). Ook zijn de uitgaven en investeringen beperkt gebleven tot het hoogst noodzakelijke. De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbestemming zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Schattingen

Informatieverschaffing over schattingen, oordelen, veronderstellingen en onzekerheden

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting Texels Museum zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Algemene grondslagen voor verslaggeving

Algemene grondslagen voor verslaggeving

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De jaarrekening is opgesteld conform de 'Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen' zoals gepubliceerd onder verantwoordelijkheid van de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld in euro's en wordt vergeleken met de door de Raad van Toezicht vastgestelde begroting 2023 en de realisatie 2022. Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of tegen de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

De cijfers voor 2022 zijn, waar nodig, geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2023 mogelijk te maken.

Stelselwijzigingen

Informatieverschaffing over stelselwijzigingen

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Grondslagen

De waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen; dit is het geval als de boekwaarde van het actief hoger is dan de realiseerbare waarde ervan.

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt in de boekwaarde van het materieel vast actief. Deze kosten worden aangemerkt als een belangrijk bestanddeel waarop afzonderlijk wordt afgeschreven.

Overige materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen. Indien voor te vervaardigen materiële vaste activa noodzakelijkerwijs een aanmerkelijke hoeveelheid tijd nodig is om deze gebruiksklaar te maken, worden de rentekosten opgenomen in de vervaardigingsprijs.

Bijzondere waardeverminderingen van materiële vaste activa

Stichting Texels Museum beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

De opbrengstwaarde is bepaald met behulp van de actieve markt. Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte toekomstige kasstroom wordt een bedrag voor bijzondere waardevermindering ten laste van het resultaat geboekt voor het verschil tussen de boekwaarde en de reële waarde van het actief. Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Voorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen kostprijs op verkrijgingsprijzen of lagere opbrengstwaarde. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incurantheid van de voorraden. De voorraden zijn noodzakelijk voor de bedrijfsvoering.

Vorderingen

Vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindingsverliezen. De effectieve rente en eventuele bijzondere waardevermindingsverliezen worden direct in de staat van baten en lasten verwerkt. De vorderingen hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar, tenzij anders vermeld.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van Stichting Texels Museum is ingedeeld in reserves en fondsen.

De continuïteitsreserve is gevormd als buffer voor risico's die op korte termijn kunnen optreden, zodat de bedrijfsvoering voortgang kan vinden. Stichting Texels Museum streeft naar een evenwichtige balans tussen het investeren in de doelstellingen van de organisatie en de vorming van een aanvaardbare hoogte van de continuïteitsreserve. Voor 2023 wordt de hoogte van deze reserve toereikend geacht.

Bestemmingsfondsen

Door derden is aan een deel van de middelen een specifieke besteding gegeven.

Bestemmingsreserves

De directie van Stichting Texels Museum heeft een aantal bestemmingsreserves afgezonderd voor een specifiek doel.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichting vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Overige voorzieningen

De voorziening jubileauitkeringen wordt opgenomen voor verwachte lasten gedurende het diensverband. Deze wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van de toekomstige jubileumgratificaties. Aan de hand van de datum van indienstreding, salaris(stijgingen) en de blijfkans is het bedrag voor deze voorziening bepaald. Als disconteringsvoet wordt de gemiddelde rente van onze langlopende leningen gehanteerd (in 2023: 2%).

De overige voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde.

Langlopende schulden

Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden, worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Indien geen sprake is van (dis)agio of transactiekosten, is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt samen met de verschuldigde rentevergoeding zodanig bepaald dat de effectieve rente gedurende de looptijd van de schulden in de staat van baten en lasten wordt verwerkt.

De waardering van de staat van baten en lasten

De bepaling van het resultaat

Ontvangsten en uitgaven worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Bij de toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd. Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen baten en lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; verliezen moeten gerealiseerd worden zodra zij voorzienbaar zijn.

Baten

De opbrengsten van nalatenschappen worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang van deze baten betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorlopige uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden in het boekjaar waarin ze worden ontvangen verantwoord als 'baten uit nalatenschap', voor zover deze niet reeds in een voorgaand boekjaar zijn verantwoord. Verkrijgingen belast met vruchtgebruik worden alleen in de toelichting vermeld. Zij worden pas in de staat van baten en lasten verantwoord bij het einde van het vruchtgebruik of bij eerdere verkoop van het blote eigendom.

Verstrekte subsidies en giften

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en Stichting Texels Museum de condities voor ontvangst kan aantonen. Projectbijdragen en giften worden verantwoord in het jaar waarin de toezegging heeft plaatsgevonden. Overheidssubsidies in contanten worden verantwoord na toekenning. Ontvangen projectbijdragen en giften die nog niet besteed zijn aan het doel, worden via resultaatbestemming in de balans opgenomen onder een bestemmingsreserve. Een overheidssubsidie wordt verantwoord na besteding.

Stichting Texels Museum heeft in het verslagjaar de volgende gift in natura ontvangen:

- Gebruik van administratieve software Unit 4 Multivers (waarde ongeveer € 3.000,-).

Deze gift van een zaak in natura wordt gewaardeerd tegen de reële waarde in Nederland. Giften bestaande uit diensten worden in het algemeen niet financieel verantwoord, tenzij dit op geld waardeerbare diensten van bedrijven betreft. De niet-financiële bijdrage die door vrijwilligers wordt geleverd, wordt niet in de staat van baten en lasten verantwoord.

Lonen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers. De pensioenregelingen zijn verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Immateriële vaste activa en materiële vaste activa worden vanaf het moment dat het actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten- en verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn verwerkt in de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Grondslagen: Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

TOELICHTING OP DE BALANS**ACTIVA (BEDRAGEN X € 1.000)****Vaste activa**

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
1 Immateriële vaste activa		
Computer software	28	40
Website	21	34
	<u>49</u>	<u>74</u>

Het afschrijvingspercentage op immateriële vaste activa bedraagt 20%.

Immateriële vaste activa

	Computer software	Website	Totaal
	€	€	€
<i>Stand per 1 januari 2023</i>			
Aanschaffingswaarde	70	157	227
Cumulatieve afschrijvingen	-30	-123	-153
<i>Boekwaarde per 1 januari 2023</i>	<u>40</u>	<u>34</u>	<u>74</u>

Mutaties

Afschrijvingen	-12	-13	-25
<i>Saldo mutaties</i>	<u>-12</u>	<u>-13</u>	<u>-25</u>

Stand per 31 december 2023

Aanschaffingswaarde	70	157	227
Cumulatieve afschrijvingen	-42	-136	-178
<i>Boekwaarde per 31 december 2023</i>	<u>28</u>	<u>21</u>	<u>49</u>

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€

2 Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen	6.664	6.905
Verbouwingen en installaties	371	338
Tentoonstellingen	2.647	2.796
Inventarissen	210	134
Merkwaarde en huisstijl	5	8
	<u>9.897</u>	<u>10.181</u>

Het afschrijvingspercentage op materiële vaste activa is:

- Bedrijfsgebouwen en -terreinen: 2,5-10%;
- Verbouwingen en installaties: 10%;
- Tentoonstellingen: 10%;
- Inventaris en computerapparatuur: 10-33,33%;
- Merkwaarde en huisstijl: 20%.

Materiële vaste activa

	Bedrijfsge- bouwen en - terreinen	Verbouwing- en en installaties	Tentoonstel- lingen
	€	€	€
<i>Stand per 1 januari 2023</i>			
Aanschaffingswaarde	12.908	2.057	9.191
Cumulatieve afschrijvingen	-6.003	-1.719	-6.395
<i>Boekwaarde per 1 januari 2023</i>	<u>6.905</u>	<u>338</u>	<u>2.796</u>
<i>Mutaties</i>			
Investerings	172	105	202
Afschrijvingen	-413	-72	-351
<i>Saldo mutaties</i>	<u>-241</u>	<u>33</u>	<u>-149</u>
<i>Stand per 31 december 2023</i>			
Aanschaffingswaarde	13.080	2.162	9.393
Cumulatieve afschrijvingen	-6.416	-1.791	-6.746
<i>Boekwaarde per 31 december 2023</i>	<u>6.664</u>	<u>371</u>	<u>2.647</u>
	Inven- tarissen	Merkwaarde en huisstijl	Totaal
	€	€	€
<i>Stand per 1 januari 2023</i>			
Aanschaffingswaarde	2.017	21	26.194
Cumulatieve afschrijvingen	-1.883	-13	-16.013
<i>Boekwaarde per 1 januari 2023</i>	<u>134</u>	<u>8</u>	<u>10.181</u>
<i>Mutaties</i>			
Investerings	142	-	621
Afschrijvingen	-66	-3	-905
<i>Saldo mutaties</i>	<u>76</u>	<u>-3</u>	<u>-284</u>
<i>Stand per 31 december 2023</i>			
Aanschaffingswaarde	2.159	21	26.815
Cumulatieve afschrijvingen	-1.949	-16	-16.918
<i>Boekwaarde per 31 december 2023</i>	<u>210</u>	<u>5</u>	<u>9.897</u>
Splitsing totale vaste activa:			
Boekwaarde doelstellingen € 9.082.000;			
Boekwaarde bedrijfsvoering € 864.000;			
Totaal boekwaarde € 9.946.000.			

Vlottende activa

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
3 Voorraden		
Voorraad goederen	<u>131</u>	<u>93</u>
Dit betreffen consumptie- en winkelartikelen voor de museumrestaurants en -winkels, noodzakelijk voor de bedrijfsvoering.		
Voorraden		
Winkelvoorraad Ecomare	13	20
Voorraad consumptieartikelen Ecomare	4	3
Winkelvoorraad Museum Kaap Skil	94	47
Voorraad consumptieartikelen Museum Kaap Skil	1	2
Winkelvoorraad Vuurtoren	18	20
Winkelvoorraad Oudheidkamer	<u>1</u>	<u>1</u>
	<u>131</u>	<u>93</u>
4 Vorderingen		
Vorderingen op handelsdebiteuren	57	49
Belastingen en premies sociale verzekeringen	37	56
Overige vorderingen en overlopende activa	<u>122</u>	<u>220</u>
	<u>216</u>	<u>325</u>
Vorderingen op handelsdebiteuren		
Vorderingen op handelsdebiteuren	<u>57</u>	<u>49</u>
Een voorziening voor dubieuze debiteuren wordt niet noodzakelijk geacht.		
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	<u>37</u>	<u>56</u>
Overige vorderingen en overlopende activa		
Overige vorderingen	115	114
Vorderingen op personeel (fietsenplan)	2	4
Vooruitbetaalde bedragen	5	6
Nog te ontvangen NOW-vergoedingen	-	96
	<u>122</u>	<u>220</u>
5 Liquide middelen		
Kas	48	44
Bank- en spaarrekeningen	3.926	3.945
Overlopende kruisposten	<u>29</u>	<u>27</u>
	<u>4.003</u>	<u>4.016</u>

De liquide middelen staan op direct opvraagbare (spaar-)rekeningen bij diverse bankinstellingen.

PASSIVA

6 Reserves en fondsen

In onderstaand overzicht is het verloop van het stichtingsvermogen weergegeven:

	Continuï- teitsreserve	Bestem- mingsreser- ves	Bestem- mings- fondsen	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2023	2.481	4.183	6.172	12.836
Toevoeging	571	-	-	571
Onttrekkingen	-	-205	-604	-809
Bijdrages	-	-	523	523
Stand per 31 december 2023	3.052	3.978	6.091	13.121

Het vermogen van Stichting Texels Museum bestaat uit reserves en fondsen. De reserves en fondsen mogen slechts worden aangewend in overeenstemming met de doelstelling waartoe ze in leven zijn geroepen.

31-12-2023 **31-12-2022**
€ €

7 Continuïteitsreserve

Continuïteitsreserve	3.052	2.481
----------------------	-------	-------

Continuïteitsreserve

Stand per 1 januari	2.481	2.094
Toevoeging/onttrekking	571	387
Stand per 31 december	3.052	2.481

De continuïteitsreserve is gevormd als buffer voor risico's die op korte termijn kunnen optreden, zodat de bedrijfsvoering voortgang kan vinden. Stichting Texels Museum streeft naar een evenwichtige balans tussen het investeren in de doelstellingen van de organisatie en de vorming van een aanvaardbare hoogte van de continuïteitsreserve. Voor 2023 wordt de hoogte van deze reserve toereikend geacht.

31-12-2023 **31-12-2022**
€ €

8 Bestemmingsreserves

Vernieuwing expositie Ecomare	2.341	2.391
Egalisatie onderhoudskosten	1.166	1.166
Financiering activa	207	257
Walviszaal	-	55
Vervanging langdurige ziekte	264	264
Museum Kaap Skil Vernieuwt	-	50
	3.978	4.183

Vernieuwing expositie Ecomare

	2023	2022
	€	€
Stand per 1 januari	2.391	2.441
Onttrekking	-50	-50
Stand per 31 december	2.341	2.391

Deze reserve wordt gevormd voor vernieuwing van het buitenterreinen van Ecomare en de vernieuwing van de verschillende expositiehalen binnen Ecomare. Jaarlijks wordt een bedrag van € 50.000 onttrokken aan de reserve ter dekking van de afschrijvingskosten.

2023 **2022**
€ €

Egalisatie onderhoudskosten

Stand per 1 januari	1.166	1.128
Toevoeging	-	139
Onttrekking	-	-101
Stand per 31 december	1.166	1.166

Deze reserve is gevormd om de sterk schommelende kosten uit het meerjarenonderhoudsplan te egaliseren, zodat de jaarlijkse onderhoudskosten aan de gebouwen en installaties een gelijkmatiger beeld vertonen. In jaren dat er minder onderhoudskosten gemaakt worden (zoals van 2014 tot 2022) wordt het overschot toegevoegd aan deze reserve. In 2023 zijn hier geen mutaties op geweest.

2023 **2022**
€ €

Financiering activa

Stand per 1 januari	257	307
Onttrekking	-50	-50
Stand per 31 december	207	257

Ten behoeve van de bedrijfsvoering en voor de realisatie van onze doelstelling wordt een reserve financiering van diverse activa aangehouden. Deze reserve is gevormd na de stelselwijziging per 1 januari 2008 uit de investeringsbijdragen uit voorgaande jaren. Jaarlijks wordt een bedrag van € 50.000 onttrokken aan de reserve ter dekking van de afschrijving van het gesubsidieerde activum.

2023 **2022**
€ €

Walviszaal

Stand per 1 januari	55	110
Onttrekking	-55	-55
Stand per 31 december	-	55

Eind 2012 is een dode potvis aangespoeld op de Razende Bol met daarin een behoorlijke hoeveelheid grijze amber. Deze grijze amber is verkocht in 2013. Met de opbrengsten is in 2014 een speciale walvistentoonstelling ingericht. Jaarlijks wordt een bedrag van € 55.000 onttrokken aan de reserve ter dekking van de afschrijvingskosten van deze tentoonstelling.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Vervanging langdurige ziekte		
Stand per 1 januari	264	214
Toevoeging	-	50
Stand per 31 december	<u>264</u>	<u>264</u>

Ten behoeve van de continuïteit bij langdurig ziekteverlof wordt de inhuur van externen mede gefinancierd vanuit deze reserve die in 2017 is ingesteld. In 2023 besloten geen toevoeging te doen aan deze reserve vanwege de reeds aanwezige hoge stand van de reserve.

Museum Kaap Skil Vernieuwt

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Stand per 1 januari	50	50
Onttrekking	-50	-
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>50</u>

Deze reserve is gevormd voor kosten die gemaakt zullen worden voor Museum Kaap Skil Vernieuwt. In 2023 is dit bedrag gedoteerd op het bestemmingsfonds 'Palmhoutwrak'.

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
9 Bestemmingsfondsen		
Fonds 'VOC maquette'	14	15
Fonds 'Gouden Driehoek'	3.373	3.483
Fonds 'Vissen rond Texel'	1	3
Fonds 'Westelijke waddenpoort'	-	86
Fonds 'Restauratie OHK/Graanpakhuis'	76	79
Fonds 'Palmhoutwrak'	746	757
Fonds 'WWE'	420	482
Fonds 'Ecomare Bankgiroloterij'	171	192
Fonds 'Museum Kaap Skil vernieuwt'	1.178	1.075
Fonds 'Dierenwelzijn'	112	-
	<u>6.091</u>	<u>6.172</u>
	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€

Fonds 'VOC maquette'

Stand per 1 januari	15	16
Onttrekking	-1	-1
Stand per 31 december	<u>14</u>	<u>15</u>

In 2008 is een overeenkomst opgesteld tussen de stichting VOC fonds en het Maritiem en Juttersmuseum (tegenwoordig Museum Kaap Skil) waarbij een bedrag van € 30.000 beschikbaar is gesteld voor het klein onderhoud aan de VOC-maquette tot 31 december 2031. Jaarlijks valt een bedrag van € 1.000 vrij.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Fonds 'Gouden Driehoek'		
Stand per 1 januari	3.483	3.641
Onttrekking	-110	-158
Stand per 31 december	<u>3.373</u>	<u>3.483</u>

Vanaf 2006 t/m 2013 is van twintig financiers een bijdrage ontvangen voor het ontwikkelen van het project 'De Gouden Driehoek' in en rond Oudeschild. Vanaf 2012 valt jaarlijks een bedrag vrij waarmee de afschrijvingen op de investeringen van dit project worden gedekt.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Fonds 'Vissen rond Texel'		
Stand per 1 januari	3	5
Onttrekking	-2	-2
Stand per 31 december	<u>1</u>	<u>3</u>

Dit fonds (2011) is gevormd uit bijdragen voor de tentoonstelling 'Vissen rond Texel' in Museum Kaap Skil. Jaarlijks wordt € 2.000 onttrokken aan dit fonds ter dekking van de afschrijvingskosten.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Fonds 'Westelijke waddenpoort'		
Stand per 1 januari	86	191
Onttrekking	-86	-105
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>86</u>

Dit fonds (2011) is gevormd uit bijdragen voor het project 'Westelijke waddenpoort'. Met deze bijdragen zijn aanpassingen aan het buitenterrein bij Ecomare gerealiseerd, een observatorium gebouwd, een educatief pad aangelegd en een warmte-koudeopslag geïnstalleerd. Eind 2023 is het project volledig afgeschreven en is de bestemmingsfonds ook geheel vrijgevallen.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Fonds 'Restauratie OHK/Graanpakhuis'		
Stand per 1 januari	79	82
Onttrekking	-3	-3
Stand per 31 december	<u>76</u>	<u>79</u>

In 2017 en 2018 zijn de Oudheidkamer en het Graanpakhuis gerestaureerd. Van diverse partijen zijn subsidies ontvangen en in een fonds gestort. Vanaf 2019 wordt jaarlijks een bedrag onttrokken ter dekking van de afschrijvingskosten, in 2023 is er een bedrag van € 3.078 onttrokken van het fonds.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Fonds 'Palmhoutwrak'		
Stand per 1 januari	757	757
Toevoeging	203	50
Onttrekking	-214	-50
Stand per 31 december	<u>746</u>	<u>757</u>

Dit fonds wordt gevormd uit bijdragen voor de tentoonstelling 'Thuishaven voor het Palmhoutwrak'. Bijdragen zijn ontvangen van het Waddenfonds, provincie Noord-Holland en STIFTexel. Vanaf 2018 is dit fonds actief. Jaarlijks zal een bedrag onttrokken worden aan dit fonds ter dekking van de afschrijvingskosten. In 2023 is een bedrag van € 50.000 gemuteerd vanaf de bestemmingsreserve 'Museum Kaap Skil Vernieuwt'.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Fonds 'WWE'		
Stand per 1 januari	482	540
Onttrekking	-62	-58
Stand per 31 december	<u>420</u>	<u>482</u>

Dit fonds wordt gevormd uit bijdragen voor de tentoonstelling 'Waddenzee Werelderfgoed Experience' in Ecomare. Jaarlijks zal een bedrag ter hoogte van de afschrijvingen worden onttrokken aan dit fonds. Het fonds is in 2018 gestart. Bijdragen zijn ontvangen van het Waddenfonds, de provincie Noord-Holland en de gemeente Texel.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Fonds 'Ecomare Bankgiroloterij'		
Stand per 1 januari	192	213
Onttrekking	-21	-21
Stand per 31 december	<u>171</u>	<u>192</u>

De bankgiroloterij heeft in 2018 € 600.000 beschikbaar gesteld voor de herinrichting van het buitenterrein/buitententoonstelling. Jaarlijks valt een bedrag vrij ter dekking van de afschrijvingskosten.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Fonds 'Museum Kaap Skil vernieuwt'		
Stand per 1 januari	1.075	275
Toevoeging	205	800
Onttrekking	-102	-
Stand per 31 december	<u>1.178</u>	<u>1.075</u>

De Provincie Noord-Holland heeft in 2022 € 800.000 beschikbaar gesteld voor de herinrichting van Museum Kaap Skil en in 2023 voor een bedrag van € 205.000. Jaarlijks valt een bedrag vrij ter dekking van de afschrijvingskosten.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Fonds 'Dierenwelzijn'		
Stand per 1 januari	-	-
Toevoeging	116	-
Onttrekking	-4	-
Stand per 31 december	<u>112</u>	<u>-</u>

Dit fonds wordt gevormd voor de verbetering van de bassins en het Dierenwelzijn. Jaarlijks zal een bedrag ter hoogte van de afschrijvingen worden onttrokken aan dit fonds. Het fonds is in 2023 gestart. Bijdragen zijn ontvangen van het Boudewijfonds en diverse nalatenschappen.

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€

10 Voorzieningen		
Overige voorzieningen	<u>32</u>	<u>25</u>

Overige voorzieningen		
Voorziening jubileumuitkeringen	<u>32</u>	<u>25</u>

Het betreft een voorziening voor jubileumgratificaties bij 12,5-jarig, 25-jarig en 40-jarige dienstverbanden waarop medewerkers volgens de Museum CAO recht hebben.

11 Langlopende schulden

	<u>Stand per 31 december 2023</u>	<u>Aflossingsverplichting</u>	<u>Resterende looptijd > 1 jaar</u>
	€	€	€
Totaal	<u>484</u>	<u>92</u>	<u>392</u>

Het restant af te lossen langlopende schulden bedraagt over 5 jaar € 21.000.

Informatieverschaffing over langlopende schulden

Als zekerheid op de hypothecaire lening met de ASN-bank zijn de gebouwen van Ecomare, Ruijslaan 92, met hypotheek bezwaard. De rente bedraagt 1,9% per jaar.

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€

Schulden aan banken		
Leningen o/g	<u>392</u>	<u>484</u>

Leningen o/g		
Lening ASN Bank	<u>392</u>	<u>484</u>

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
12 Kortlopende schulden		
Schulden aan banken	92	92
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	180	259
Belastingen en premies sociale verzekeringen	137	118
Kortlopende overige schulden en overlopende passiva	342	875
	<u>751</u>	<u>1.344</u>
Schulden aan banken		
Aflossingsverplichtingen	<u>92</u>	<u>92</u>
Aflossingsverplichtingen		
Aflossingsverplichting ASN Bank	<u>92</u>	<u>92</u>
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		
Crediteuren	<u>180</u>	<u>259</u>
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	104	86
Pensioenen	33	32
	<u>137</u>	<u>118</u>
Kortlopende overige schulden en overlopende passiva		
Nog te betalen bedragen	99	400
Terug te betalen NOW-vergoedingen 1+2	-	75
Suppletie BTW voorgaande jaren	-	62
Saldo verlofdagen medewerkers	107	120
Reservering vakantiegeld	123	106
Vooruitontvangen bedragen coronacompensatie Mondriaan fonds	-	50
Vooruitontvangen bedragen	13	62
	<u>342</u>	<u>875</u>

Niet in de balans opgenomen rechten, verplichtingen en regelingen

Niet in de balans opgenomen rechten

In de balans is niet opgenomen de toegezegde Beleidsgestuurde contractfinanciering (BCF) van de Gemeente Texel (vastgesteld in de raadsvergadering van 20-09-2023 en bekrachtigd in een getekende overeenkomst op 27-11-2023), voor 2024 bedraagt deze € 505.484. Bestaande uit een structurele jaarlijkse bijdrage van € 415.484 voor de periode van 4 jaar, waarbij in de eerste 2 jaar een incidentele bijdrage toegekend is van jaarlijks € 90.000. De rechten voortvloeiende uit de BCF voor de periode tussen de 1-5 jaar bedraagt € 1.336.452.

Informatieverschaffing over niet in de balans opgenomen verplichtingen

Stichting Texels Museum is de volgende verplichtingen aangegaan:

- Voor de grond waarop Ecomare staat, samen met het duinpark, is in 1973 een erfpachtcontract met Staatsbosbeheer afgesloten. Dit contract loopt tot 2049. De jaarlijkse te betalen canon bedraagt € 55.181 per jaar en is gebaseerd op een grondwaarde van € 1.530.900 met een canon van 3,33%. Er is sprake van een ingroeiregeling. De canon voor 2024 bedraagt € 30.622;
- Voor de huur van de Vuurtoren is een verplichting aangegaan met de Gemeente Texel, die tot wederopzegging jaarlijks wordt verlengd. De huur voor 2024 bedraagt € 33.988 en wordt jaarlijks geïndexeerd;
- De huur van het depot bedraagt voor 2024 € 16.500;
- Per einde balansdatum is een verplichting aangegaan voor de vervanging van een kassasysteem in 2024 ter waarde van € 42.051.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake investeringsverplichtingen

Kortlopende financiële verplichtingen, zijnde inkoop- en investeringsverplichtingen, aangegaan in 2023 en te betalen in 2024:

- Voorraad Ecomare € 129.628;
- Inbraakpreventiesysteem Ecomare € 30.809;
- Vernieuwing vloer in de Oudheidkamer € 9.982.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN (BEDRAGEN X € 1.000)

	<u>Werkelijk</u> <u>2023</u> €	<u>Begroot</u> <u>2023</u> €	<u>Werkelijk</u> <u>2022</u> €
Baten van particulieren			
Collecten	-	-	-
Nalatenschappen	56	5	1
Contributies	-	-	-
Donaties en giften	355	330	347
Eigen loterijen en prijsvragen	-	-	-
Overige baten particulieren	-	-	-
Totaal	411	335	348

	<u>Werkelijk</u> <u>2023</u> €	<u>Begroot</u> <u>2023</u> €	<u>Werkelijk</u> <u>2022</u> €
Donaties en giften			
Donaties particulieren	291	290	305
Anonieme donaties particulieren	52	28	33
Incidentele giften particulieren	12	12	9
	355	330	347

Stichting Texels Museum (met name Ecomare) ontvangt baten uit eigen fondsenwerving van particulieren, stichtingen en bedrijven. De donaties kunnen worden onderverdeeld in donaties met tegenprestatie en zonder tegenprestatie.

Met tegenprestatie:

- vrienden van Ecomare (minimale donatie € 24) en vrienden van Museum Kaap Skil (minimale donatie € 20). De tegenprestatie is een vrijkaartje en informatiebladen per mail en post;
- adopteer een zeehond: de symbolische adoptie van een zeehond uit de vaste groep voor minimaal € 60 per jaar. De tegenprestatie is een vrijkaartje, informatiebladen en een foto van de geadopteerde zeehond;
- adopteer een opvangzeehond: de exclusieve adoptie voor € 2.500 van een zeehond die wordt teruggebracht naar zee. De tegenprestatie is onder andere een donateurspas om de zeehond te bezoeken en om mee te gaan met het terug brengen naar zee. Vaak wordt deze vorm van adoptie door bedrijven gedaan. Dan wordt het onder bedrijfssponsoring geboekt;
- partner Museum Kaap Skil: adopteren van een schip op de maquette van de Reede van Texel. Dit kan voor minimaal € 500 (sloep), € 1.000 (kustvaarder) en € 2.000 (zeevaarder). De tegenprestatie is een adoptiecertificaat, vrijkaartje voor het museum en naamsvermelding op de sponsorwand in het museum en op de website. Deze vorm van adoptie is exclusief en wordt meestal door bedrijven gedaan;
- kosten tegenprestatie: drukwerk (informatieblad en foto's) kostte € 9.617 (excl. verzending € 8.543) en is verantwoord onder voorlichtingskosten. In 2023 hebben 768 (2022: 777) vrienden en adoptanten gebruik gemaakt van gratis toegang tot Ecomare (716 volwassenen en 52 kinderen), ter waarde van 11.273.

Zonder tegenprestatie:

- anonieme donaties van bezoekers in de zeehondenpot, moneyspinners, donatiezuilen en moneypress die bij de diverse musea staan;
- incidentele giften van particulieren via de website 'doneer' knop of van bezoekers via de kassa bij de Ecomare en Museum Kaap Skil.

	<u>Werkelijk</u> <u>2023</u> €	<u>Begroot</u> <u>2023</u> €	<u>Werkelijk</u> <u>2022</u> €
Baten van bedrijven			
Sponsoring	10	25	24
	10	25	24

Subsidies van overheden			
Gemeente Texel (jaarlijkse subsidie)	315	300	306
Provincie NH, bijdrage 'Museum Kaap Skil vernieuwt'	200	-	800
	515	300	1.106

Van de Gemeente Texel wordt jaarlijks een structurele bijdrage ontvangen. De overige subsidies van overheden hebben een incidenteel karakter.

	<u>Werkelijk</u> <u>2023</u> €	<u>Begroot</u> <u>2023</u> €	<u>Werkelijk</u> <u>20232</u> €
Organisaties zonder winststreven			
Vriendenloterij	2	1	2
StifTexel (Palmhoutwrak)	145	-	60
Projectsubsidie BGL (MKS)	-	50	-
Rijksmuseum van Oudheden	10	-	-
Stichting Oogfonds Nederland	5	-	-
Koning Boudewijnstichting	60	60	-
Mondriaanfonds	-	-	41
	222	111	103

Baten met tegenprestaties			
Entreegelden	4.027	3.644	3.494
Brutowinst museumwinkels	298	320	259
Brutowinst museumrestaurants	438	374	365
Diversen	106	96	102
	4.869	4.434	4.220

Entreegelden			
Aantal bezoekers	458	395	392
Entreeopbrengst per bezoeker	8,80	9,23	8,90
Baten uit entreegelden	4.027	3.644	3.494

Museumwinkels			
Omzet museumwinkels	649	488	554
Kostprijs museumwinkels	-351	-168	-295
Brutowinst museumwinkels	298	320	259

Museumrestaurants			
Omzet museumrestaurants	680	610	565
Kostprijs museumrestaurants	-242	-236	-200
Brutowinst museumrestaurants	438	374	365

Diversen			
Educatieve programma's	94	88	94
Diverse activiteiten	12	8	8
Totaal	106	96	102

	Werkelijk 2023	Begroot 2023	Werkelijk 2022
Bezoekers			
Ecomare	271.030	255.000	254.344
Museum Kaap Skil	90.051	50.000	46.588
Oudheidkamer Den Burg	5.414	4.500	4.811
Vuurtoeren Texel	91.184	85.000	86.719
Totaal aantal bezoekers	457.679	394.500	392.462

Het totaal begrote aantal bezoekers was 394.500 en het werkelijk aantal bezoekers voor 2023 kwam uit op 457.679, wat ongeveer 16% hoger is. Dit komt overeen met een landelijke trend waarvan de oorzaak nog niet bekend is. De stijging in het aantal bezoekers volgt niet de trend van het aantal overnachtingen op Texel, welke slechts met 0,7% steeg in 2023. Aanwijsbare reden van de stijging in het aantal bezoekers van Museum Kaap Skil is natuurlijk de tentoonstelling van de unieke jurk uit het Palmhoutwrak, wat geresulteerd heeft in een stijging van ruim 93% ten opzichte van 2022. De Vuurtoeren blijft onverminderd bezoekers trekken en overtrof dit jaar weer de begroting (7% meer bezoekers, 2022: 16%). Voor alle musea van Stichting Texels Museum kunnen we concluderen dat de aantallen bezoekers in 2023 weer op het niveau of zelfs hoger liggen dan van voor de coronapandemie.

	2023 €	2022 €
Overige baten		
Huuropbrengsten woningen	12	19
Mondriaanfonds	8	46
NOW-vergoedingen	-4	37
Diversen	92	-
	108	102

	Werkelijk 2023 €	Begroot 2023 €	Werkelijk 2022 €
Lastenverdeling			
Personeelskosten	3.407	3.226	2.944
Afschrijvingskosten	930	1.026	865
Huisvestingskosten	844	1.029	671
Publiciteit en communicatie	262	469	273
Kantoor- en algemene kosten	407	394	273
Finaniële lasten	-	8	11
Totaal	5.850	6.152	5.037

Voorlich- ting en educatie €	Werving baten €	Beheer en admini- stratie €	Totaal €
---------------------------------------	-----------------------	--------------------------------------	-------------

Lastenverdeling naar bestemming				
Personeelskosten	2.385	216	806	3.407
Afschrijvingen	887	27	16	930
Huisvestingskosten	782	41	21	844
Publiciteit en communicatie	225	25	12	262
Kantoor- en algemene kosten	302	26	79	407
Totaal	4.581	335	934	5.850

Stichting Texels Museum streeft naar een minimale besteding van 75% aan de doelstellingen van de organisatie. Ten aanzien van de bestedingen aan 'wervingen baten' en 'beheer en administratie' wil de organisatie maximaal 10% en 15% besteden.

De totale lasten van STM zijn verdeeld naar 3 doelstellingen, bij de toerekening is de 'Aanbeveling kosten-toerekening beheer & administratie' (januari 2008) van de Vereniging van Fondsenwervende Instellingen gevolgd.

De bestedingen aan 'werving baten' liggen met 6% ruim lager zijn dan de eigen norm. Daar tegenover staat dat de bestedingen aan 'beheer en administratie' met 16% iets boven de eigen norm liggen.

	Werkelijk 2023	Begroot 2023	Werkelijk 2022
Verantwoording wervingskosten			
Kosten eigen fondsenwerving	333	303	251
Baten eigen fondsenwerving	1.245	1.125	1.074
Wervingskosten/baten fondsenwerving (in procenten)	27	27	23

Het gemiddelde percentage over de jaren 2021 t/m 2023 bedraagt 25%.

De baten uit de eigen fondsenwerving zijn de bijdragen van donateurs en sponsors en de brutowinst uit winkel- en horecaverkopen. STM streeft naar een verhouding tussen de kosten en baten van eigen fondsenwerving van 25%.

Het CBF stelt de eis dat het percentage doelbesteding als percentage van de totale lasten, gerekend over de algemene drie jaar, gemiddeld 70% bedraagt. Dit percentage bedraagt bij Stichting Texels Museum 75%.

13 Personeelskosten

	Werkelijk 2023	Begroot 2023	Werkelijk 2022
	€	€	€
Salarissen	2.542	2.330	2.139
Sociale lasten	460	513	370
Pensioenlasten	250	221	216
Opleiding en ontwikkeling	45	31	37
Diverse personeelskosten	83	56	66
Reis- en verblijfskosten	4	10	5
Inleen personeel	23	66	110
	3.407	3.227	2.943

Het gemiddeld aantal werknemers over 2023 bedroeg 59,6 FTE ten opzichte van 52,9 FTE in 2022. Ten opzichte van de begroting zijn de salariskosten gestegen.

	M.W. Barth	C.M. Hordijk	A.L. Schrama
	33,33%	33,33%	33,33%
Bezoldiging directie 2023			
Brutoloon	24.687	31.885	27.047
Vakantietoeslag	1.691	1.808	2.996
Eindejaarstoeslag	839	812	817
Reiskostenvergoeding	658	587	55
	27.875	35.092	30.915
Sociale lasten	4.225	4.225	4.225
Pensioenlasten	3.269	3.274	3.298
Totaal bezoldiging directie STM	35.369	42.591	38.438

De Raad van Toezicht van Stichting Texels Museum heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het bezoldigingsbeleid wordt periodiek geactualiseerd. Bij de benoeming van de gezamenlijke directie in september 2021 is dit gebeurd. Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt Stichting Texels Museum de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties. De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De voorlopige inschaling van de STM directeur leidt tot een BSD-score van 435 punten. Bij een BSD-score van 435 punten hoort volgens Aanhangel 5 bij de Regeling beloning directeuren van Goededoelenorganisaties van oktober 2023, een maximaal jaarinkomen van € 134.620 wanneer het een eenhoofdige directie betreft. Bij een driehoofdige collegiale directie geldt een individuele BSD-score van 80%. Het jaarinkomen bij deze score van 348 (groep F) is maximaal € 108.255. Het voor de toetsing aan de geldende maxima relevante werkelijke jaarinkomen van de directie bleef in 2023 binnen de geldende maxima.

	2023	2022
	€	€
14 Afschrijvingen immateriële vaste activa		
Afschrijvingskosten computer software	12	10
Afschrijvingskosten website	13	19
	25	29
15 Afschrijvingen materiële vaste activa		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	413	403
Verbouwingen en installaties	72	73
Tentoonstellingen	351	313
Inventaris en computerapparatuur	66	47
Merkwaarde en huisstijl	3	2
	905	838

16 Huisvestingskosten		
Betaalde huur / pacht	84	60
Onderhoud gebouwen	169	101
Servicecontracten	76	83
Gas, water en elektra	319	163
Compensatievergoeding energielasten	-97	-
Schoonmaakkosten	63	57
Verzekeringen	143	132
Verzorging van dieren	66	56
Kosten vervoermiddelen	21	18
	844	670

De toename van de huisvestingskosten wordt voornamelijk veroorzaakt door de hoge energieprijzen en de hogere onderhoudskosten. In vergelijking met de begroting waren de onderhoudskosten een stuk lager en de energiekosten een stuk hoger.

	2023	2022
	€	€
17 Publiciteit en communicatie		
Promotie en representatie	115	138
Expositie en collectie	73	83
Wervingskosten	34	26
Kosten website	22	15
Educatieve programma's en projecten	18	11
	262	273

De publiciteits- en communicatiekosten waren in 2023 lager dan begroot.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
18 Kantoor- en algemene kosten		
Telefoonkosten	27	20
Accountants- en advieskosten	147	87
Bestuurskosten	10	10
Contributies, abonnementen en heffingen	24	19
Kosten van geldmiddelen	77	96
Automatiseringskosten	91	94
Kantoorbenodigdheden	10	9
Naheffing omzetbelasting	13	11
Informatiedienst / digitale werkplaats	8	8
Diverse onkosten	-	13
	<u>407</u>	<u>367</u>
De kantoor- en algemene kosten waren in 2023 lager dan begroot.		
19 Financiële baten en lasten		
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	10	-
Rentelasten en soortgelijke kosten	-10	-11
	<u>-</u>	<u>-11</u>

OVERIGE TOELICHTINGEN

Bezoldiging van bestuurders en commissarissen

Bezoldiging van bestuurders en commissarissen

Informatieverschaffing over bezoldiging van bestuurders en commissarissen

De bezoldiging van de vijf toezichthouders van de Raad van Toezicht bedraagt € 1.900 per persoon per jaar. De Raad van Toezicht bestond gedurende 2023 uit F. Koster, C.E. Schouten, C.W.H. Honkoop, A.J.M.Q. Smid, E.R. Capitain. Per 1 juni 2023 is afgetreden mevrouw S.B. Rip.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen gebeurtenissen na balansdatum met belangrijke financiële gevolgen voor het boekjaar plaatsgevonden.

Overige toelichtingen

De Raad van Toezicht van Stichting Texels Museum heeft het jaarverslag en de jaarrekening 2023 vastgesteld op 21 juni 2024 te De Koog - Texel.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Texels Museum

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Texels Museum te Texel gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Texels Museum op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende instellingen (RJ 650).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Texels Museum zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

C. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen.

D. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Utrecht, 21 juni 2024

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g. drs. J.S. Terlingen RA

JAARVERSLAG

2023

